

Arbetsmarknadsutsikterna

HÖSTEN 2018 JÖNKÖPINGS LÄN

Prognos för arbetsmarknaden 2019

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Text: Ida Karlsson, 010-486 08 36
Arbetsförmedlingen, Analysavdelningen

Eftertryck tillåten med angivande av källa.

Arbetsförmedlingen 2018-12-12

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Konjunkturläget i Jönköpings län	6
3	Prognos över sysselsättning och arbetslöshet	8
4	Efterfrågan på arbetskraft	12
5	Näringsgrenar	16
5.1	Jord- och skogsbruk	17
5.2	Industri	18
5.3	Byggverksamhet.....	20
5.4	Privata tjänster	22
5.5	Offentliga tjänster	27
6	Utbudet av arbetskraft	31
6.1	Fördjupningsruta: hur utvecklas befolkningen fram till 2025?.....	32
7	Inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen	35
7.1	Arbetslöshetens utveckling	35
7.2	Arbetslöshetens sammansättning.....	36
8	Utmaningar på länets arbetsmarknad	41
9	Bilagor	44
9.1	Bilaga 1 Metod och urval.....	44
9.2	Bilaga 2 Definitioner.....	46
9.3	Bilaga 3 Arbetslösheten sammansättning	47
9.4	Bilaga 4 Befolkningsprognos fram till 2025	48

1 Sammanfattning

Fortsatt gott konjunkturläge

Aktiviteten är fortsatt hög både i världsekonomin och i den svenska ekonomin vilket bidrar till ett fortsatt gott konjunkturläge i Jönköpings län under 2019. Stämmningsläget bland de privata arbetsgivarna är fortsatt gott men dämpas något under senare delen av prognosperioden. Mönstret ser likadant ut i de flesta branscher i länet. Detta tyder på att tillväxttakten i länet fortsätter att dämpas gradvis vilket är en väntad utveckling kring toppen av en högkonjunktur.

Fler jobb växer fram i Jönköpings län

Det fortsatt goda konjunkturläget i kombinationen med en fortsatt snabb befolkningstillväxt bidrar till att vi bedömer att antalet förvärvsarbete kommer fortsätta öka i Jönköpings län. Totalt bedöms 1 800 fler ha ett jobb mot slutet av 2019. Majoriteten av dessa kommer att vara utrikes födda. Jobben blir fler inom såväl privata och offentliga tjänstesektorn som inom bygg och industri. Endast inom jord- och skogsbruk bedöms antalet jobb minska fram till slutet av 2019. Inom handeln samt offentlig förvaltning bedöms antalet jobb förbli oförändrat.

Procentuellt ökar antalet förvärvsarbete i länet med 1,0 procent nästa år. Detta är en dämpning jämfört med tidigare år vilket dels beror på den lugnare tillväxttakten i ekonomin och dels på den fortsatt höga arbetskraftsbristen. Bristen är utbredd inom både privat och offentlig sektor och hämmar jobbtillväxten inom ett stort antal yrken. Bland offentliga arbetsgivare är det vanligt att man anpassar kraven för att kunna rekrytera. Även privata arbetsgivare sänker kraven men inte i samma utsträckning. Istället är det vanligare att man inte rekryterar alls.

Hög efterfrågan på arbetskraft pressar ner arbetslösheten

En fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft, i kombination med ett tydligt lägre inflöde av nya arbetssökande från andra länder, bidrar till att arbetslösheten nu minskar i en snabb takt i Jönköpings län. Utvecklingen bedöms fortsätta 2019 då antalet inskrivna arbetslösa bedöms minska med ytterligare 400 personer motsvarande en arbetslöshetsnivå på 5,4 procent fjärde kvartalet.

Många har fått jobb de senaste åren tack vare ett starkt arbetsmarknadsläge. Samtidigt har jobben inte kommit alla till del. Åtta av tio inskrivna arbetslösa i Jönköpings län står av olika anledningar längre från arbetsmarknaden och löper större risk än andra att fastna i långa tider utan arbete. Arbetslösheten är hög för utrikes födda och personer med kort utbildning. Särskilt svår är situationen för utomeuropeiskt födda – framförallt utomeuropeiskt födda kvinnor – med kort utbildningsbakgrund.

Tre utmaningar på länets arbetsmarknad

Att förbättra arbetsgivarnas rekryteringsmöjligheter blir en knäckfråga på länets arbetsmarknad de kommande åren. Arbetsmarknaden är fortsatt stark och jobben växer fram i en god takt. Men jobben kommer inte alla tillgodo, och arbetsgivarna lyckas inte rekrytera den kompetens de söker – det råder en obalans på arbetsmarknaden, såväl i Jönköpings län som i riket. För att förbättra rekryteringsmöjligheterna hos länets arbetsgivare framstår tre utmaningar som särskilt viktiga; matchningen till arbete och utbildning, utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden och motverka längre tider i arbetslöshet.

Efterfrågan på utbildad arbetskraft kommer vara fortsatt hög de kommande åren och mycket tyder på att det dessutom kommer behövas nya kompetenser som inte finns på arbetsmarknaden idag. Detta innebär att utbildning, omskolning och kontinuerlig kompetensutveckling blir allt viktigare på framtidens arbetsmarknad. Arbetsgivarna efterfrågar främst personer med minst en gymnasieutbildning. Samtidigt saknar en växande andel av de inskrivna arbetslösa en slutförd gymnasieutbildning och många har inte heller en fullständig grundskoleutbildning. Att i högre grad vägleda och motivera till utbildning är därför av stor vikt för länets framtida kompetensförsörjning. Samtidigt kommer inte alla ha möjligheter att studera. Därför finns det ett behov av att det skapas fler vägar in på arbetsmarknaden för personer med kort utbildning.

I vilken grad utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden lyckas kommer vara direkt avgörande för länets framtida arbetskraftsförsörjning. Den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder har minskat i länet ända sedan 2008, men tack vare tillskottet av utrikes födda har den arbetsföra befolkningen ändå kunnat växa. Enligt en prognos från Statistiska Centralbyrån (SCB) kommer denna utveckling fortsätta fram till 2025, vilket innebär att en allt större del av arbetskraftsutbudet kommer bestå av utrikes födda. Mönstret ser likadant ut i tolv av länets tretton kommuner. Samtidigt är förvärvsgraden är betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda. För länets framtida arbetskraftsförsörjning behöver därför förvärvsgraden bland utrikes födda öka – detta inte minst för utrikes födda kvinnor – för vilka förvärvsgraden är särskilt låg.

Ett fortsatt aktivt arbete med att motverka långa tider utan arbete är alltid en viktig utmaning för arbetsmarknadspolitiken. Idag står åtta av tio inskrivna arbetslösa i Jönköpings län av olika anledningar längre från arbetsmarknaden och löper betydligt större risk än andra arbetssökande att fastna i långa tider utan arbete. För att motverka detta måste alla tillgängliga verktyg nyttjas, både vad gäller utbildningsinsatser och Arbetsförmedlingens programinsatser. Vikten av utrikesföddas etablering på svensk arbetsmarknad kan återigen understrykas, liksom vikten av ett fortsatt aktivt arbete för att förhindra långa tider i arbetslöshet för alla individer som av olika anledningar står längre från arbetsmarknaden, samt för länets ungdomar.

2 Konjunkturläget i Jönköpings län

Aktiviteten är fortsatt hög både i världsekonomin och i den svenska ekonomin vilket bidrar till ett fortsatt gott konjunkturläge i Jönköpings län under 2019. Stämningläget bland de privata arbetsgivarna är fortsatt gott men dämpas något under senare delen av prognosperioden. Mönstret ser likadant ut i de flesta branscher i länet. Detta tyder på att tillväxttakten i länet fortsätter att dämpas gradvis vilket är en väntad utveckling kring toppen av en högkonjunktur.

Dämpad tillväxttakt nära konjunkturtoppen

Aktiviteten i världsekonomin fortsätter att vara hög. Samtidigt har stämningläget i den globala ekonomin fortsatt att kylas av under hösten och det syns allt fler tecken på att den globala tillväxten börjat bromsa in. Avmattningen är särskilt tydlig i euroområdet. Detta innebär att den globala tillväxten toppar i år. Efterfrågan på arbetskraft fortsätter samtidigt att vara stark och arbetslösheten faller i de flesta regioner. Inbromsningen i världsekonomin kommer att dämpa utvecklingen av den ekonomiska aktiviteten i Sverige under 2019.

Även i den svenska ekonomin är aktiviteten just nu mycket hög. Kapacitetsutnyttjandet är rekordhøgt och arbetsgivarna är fortsatt optimistiska – även om förväntningarna dämpats ytterligare något sedan vårens undersökning. Det höga resursutnyttjandet gör samtidigt att företagen planerar för fler anställda. Ekonomin befinner sig nära toppen av konjunkturen och framöver kommer tillväxttakten fortsätta att dämpas gradvis.

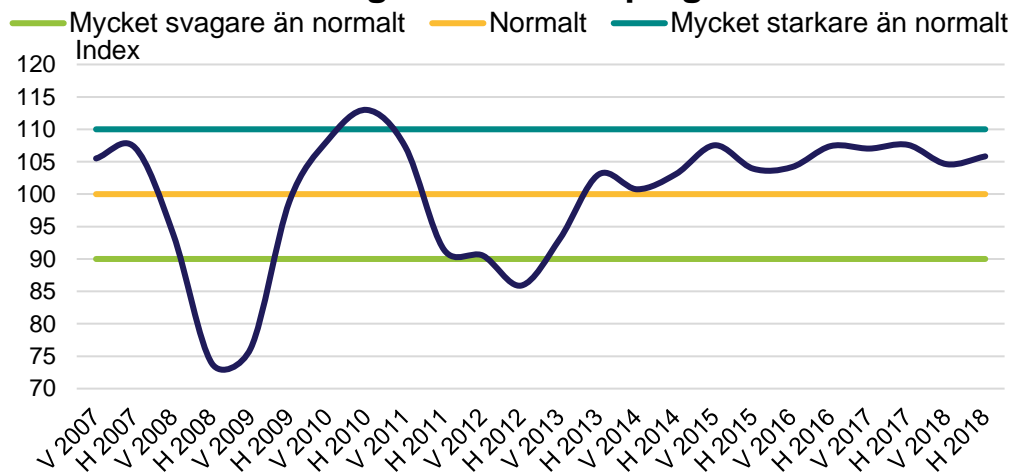
Fortsatt gott konjunkturläge i Jönköpings län

Den fortsatt höga aktiviteten i såväl världsekonomin som i den svenska ekonomin bidrar till ett fortsatt gott konjunkturläge i Jönköpings län under 2019. Efterfrågeförväntningarna har legat över det normala ända sen 2013 och i hösten undersökning är förväntningsläget fortsatt starkare än normalt. På lite längre sikt, sex till tolv månader, dämpas efterfrågeförväntningarna och ligger något under det normala även om de är fortsatt positiva. Detta tyder på att tillväxttakten i länet fortsätter att dämpas gradvis vilket är en väntad utveckling kring toppen av en högkonjunktur. Länet utveckling följer därmed den förväntade trenden i såväl Sverige som i omvärlden.

Resultaten av höstens intervjuundersökning tyder på en god efterfrågeutveckling i Jönköpings län *det senaste halvåret*. Nettotalet för andelen företag som uppger att efterfrågan ökat ligger över det normala i nästan alla branscher. Även inför de kommande sex månaderna är stämningläget starkt. De privata arbetsgivarnas efterfrågeförväntningar är fortsatt positiva i alla branscher. Endast inom jord- och skog samt transport ligger efterfrågeförväntningarna tydligt under det historiska genomsnittet även om det är fortsatt positiva.

På lite längre sikt, sex till tolv månader, är stämningläget lite mer dämpat i fler branscher. Endast inom hotell- och restaurang ligger efterfrågeförväntningarna fortsatt tydligt över det normala. I övriga branscher är stämningläget fortsatt positivt men något mer dämpat än genomsnittet för branscherna.

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator för näringslivet i Jönköpings län

Säsongrensade data, trendvärden.

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

3 Prognos över sysselsättning och arbetslöshet

Det fortsatt goda konjunkturläget bidrar till att fler jobb växer fram och att arbetslösheten fortsätter att sjunka i Jönköpings län under prognosperioden. Parallellt med att länets tillväxt fortsätter att dämpas gradvis avtar också styrkan i jobbtillväxten liksom minskningen i arbetslösheten. Samtidigt fortsätter arbetskraftsbristen att utgöra ett hinder för jobbtillväxten inom ett stort antal yrken.

Fler jobb växer fram i Jönköpings län

Det fortsatt goda konjunkturläget i kombinationen med en fortsatt snabb befolkningstillväxt bidrar till att antalet förvärvsarbetande fortsätter öka i Jönköpings län under prognosperioden. Däremot så dämpas tillväxttakten. Detta beror dels på den lugnare tillväxttakten i ekonomin men också på den fortsatt höga bristen på arbetskraft som utgör ett hinder för jobbtillväxt inom ett stort antal yrken. Vår bedömning är att antalet förvärvsarbetande i Jönköpings län kommer att ha ökat med 2 600 när år 2018 summeras. Under 2019 bedöms tillväxttakten avta men vara fortsatt god och antalet sysselsatta öka med 1800 personer. Procentuellt innebär det en ökning med 1,5 procent 2018 och 1,0 procent 2019.

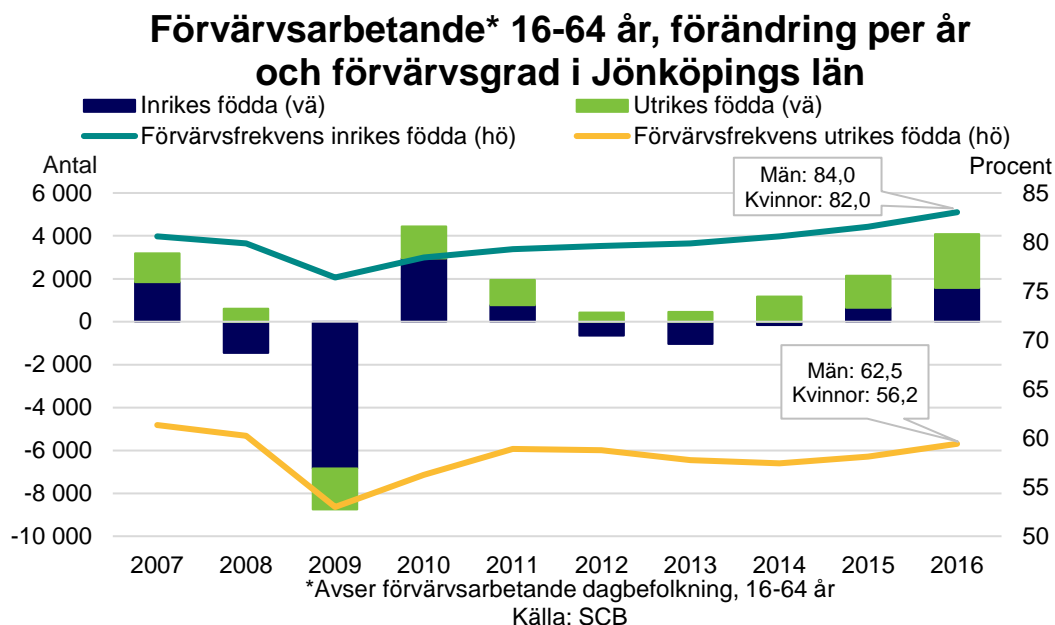

Jobben blir fler inom såväl den privata och offentliga tjänstesektorn som inom bygg och industri. Endast inom jord- och skogsbruk bedöms antalet förvärvsarbetande minska fram till slutet av 2019. Inom handeln samt offentlig förvaltning bedöms antalet jobb förbli oförändrat.

Sysselsättningstillväxten drivs av utrikes födda

Större delen av de jobb som tillkommit i länet de senaste åren har gått till utrikes födda. Under 2012-2014 drevs sysselsättningsökningen helt av att utrikes födda fick jobb, och 2015-2016 gick närmare två av tre nya jobb till utrikes födda. Vi förväntar oss en

liknande utveckling prognosperioden ut, att större delen av sysselsättningstillväxten kommer från utrikes födda.

Att majoriteten av de nya jobben väntas gå till utrikes födda beror på att den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder minskar och kommer fortsätta göra det de kommande åren enligt en prognos från Statistiska Centralbyrån (SCB). Samtidigt är arbetskraftsdeltagandet och förvärvsgraden bland inrikes födda redan på höga nivåer och har små förutsättningar att öka mer.

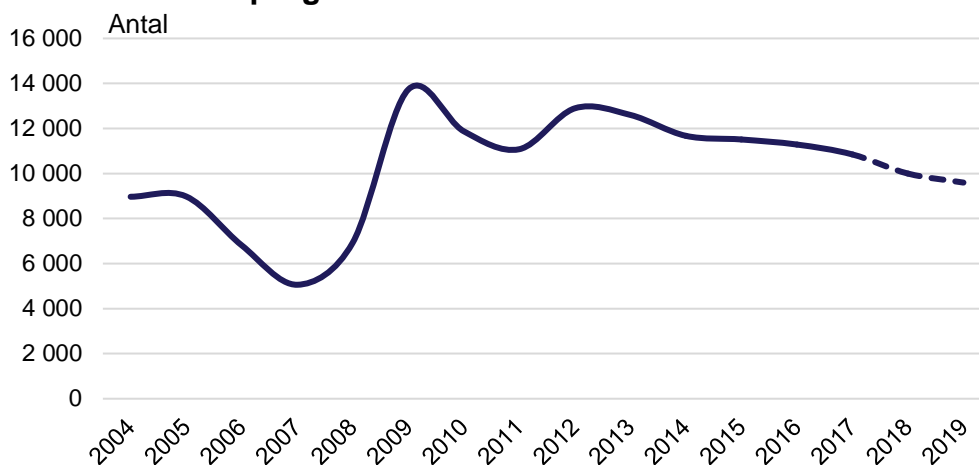
Bland utrikes födda däremot har befolkningen ökat *de senaste åren* och väntas fortsätta göra det *de kommande åren* enligt SCBs prognos. Utrikes födda bidrar därför med större delen av arbetskraftstillskottet under prognosperioden. Utöver detta är såväl arbetskraftsdeltagandet som förvärvsgraden lägre än för inrikes födda, vilket innebär större möjligheter att bidra till en ökad arbetskraft och sysselsättning under det kommande året. Allra lägst är arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor, varför de största möjligheterna för ett ökat tillskott till arbetskraften och en ökad sysselsättning finns i denna grupp.

Arbetslösheten fortsätter att minska

Arbetslösheten i Jönköpings län har minskat tydligt sen 2013. Under 2018 har den starka arbetsmarknaden, i kombination med ett tydligt lägre inflöde av nya arbetssökande från andra länder, bidragit till att minskningstakten accelererat. Enligt vår prognos kommer arbetslösheten i Jönköpings län ha sjunkit med 900 personer när år 2018 summeras. Den fortsatt höga efterfrågan på arbetskraft bidrar till att arbetslösheten sjunker med ytterligare 400 personer under 2019. Dock avtar styrkan i nedgången när tillväxttakten i ekonomin avtar.

Sammantaget bedöms det totala antalet inskrivna arbetslösa uppgå till 10 000 fjärde kvartalet 2018, och 9 600 fjärde kvartalet 2019. Som andel av den registerbaserade arbetskraften landar arbetslösheten på 5,7 procent fjärde kvartalet 2018 och 5,4 procent fjärde kvartalet 2019. Detta kan jämföras med 6,3 procent fjärde kvartalet 2017.

Inskrivna arbetslösa 16-64 år i Jönköpings län prognos för kv4 2018 och kv4 2019

Källa: Arbetsförmedlingen

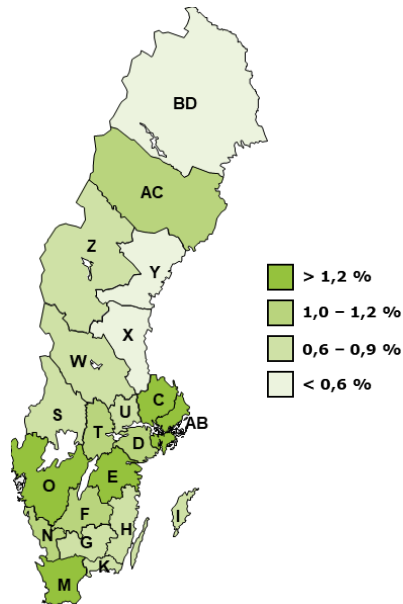
Stora regionala skillnader

Som kartorna nedan visar varierar utvecklingen av sysselsättning och arbetslöshet mycket mellan olika delar av landet under prognosperioden. Ungefär 60 procent av de nya jobben som tillkommer skapas i de tre storstadslänen Stockholm, Skåne och Västra Götaland. Resterande 40 procent av jobbtillväxten fördelar sig mellan de övriga länen.

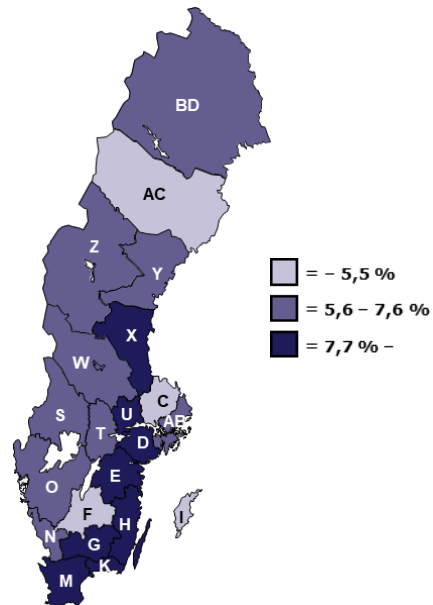
Bortsett från storstadslänen förväntas sysselsättningsstillväxten vara särskilt stark i Uppsala och Östergötlands län. I Jönköpings län väntas den öka med 1,0 procent mellan fjärde kvartalet 2018 och 2019. Tillväxten är därmed ungefär lika stark som i Hallands län, medan grannlänen Kalmar och Kronoberg växer lite långsammare.

Arbetslöshetsnivåerna skiljer sig normalt sett mycket åt mellan länen och så kommer att vara fallet även framöver. Vår bedömning är att arbetslösheten i Jönköpings län kommer ligga på 5,4 procent vid utgången av 2019. Jönköping kommer därmed även fortsättningsvis vara ett av de län i Sverige som har allra lägst arbetslöshet. Därtill kommer arbetslösheten vara lägre i Jönköpings län än i samtliga grannlän.

Förväntad procentuell sysselsättningsförändring (16-64 år) mellan kvartal 4 2018 och kvartal 4 2019

Inskrivna arbetslösa 16-64 år som andel av registerbaserad arbetskraft, prognos kvartal 4 2019

AB	Stockholm	I	Gotland	U	Västmanland
C	Uppsala	K	Blekinge	W	Dalarna
D	Södermanland	M	Skåne	X	Gävleborg
E	Östergötland	N	Halland	Y	Västernorrland
F	Jönköping	O	Västra Götaland	Z	Jämtland
G	Kronoberg	S	Värmland	AC	Västerbotten
H	Kalmar	T	Örebro	BD	Norrbottn

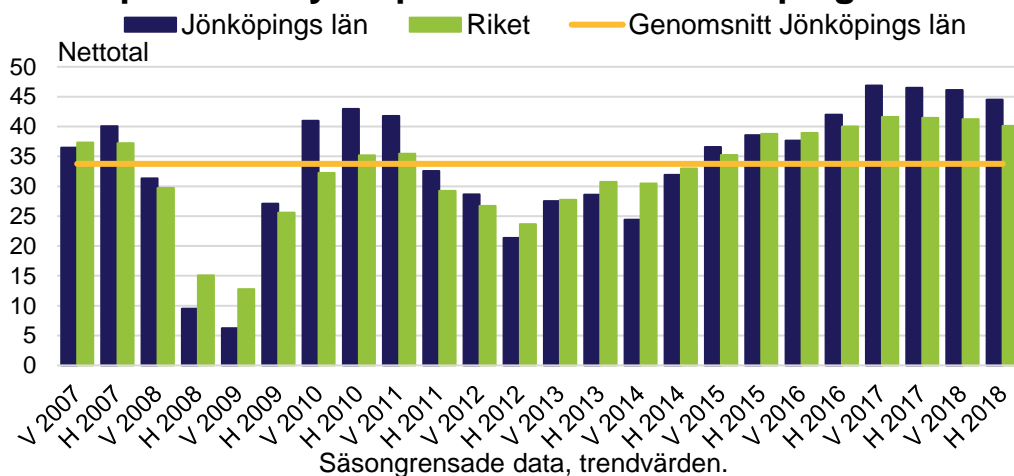
4 Efterfrågan på arbetskraft

Efterfrågan på arbetskraft är hög i Jönköpings län. Samtidigt är arbetskraftsbristen utbredd både inom privat och offentlig sektor och hämmar jobbtillväxten inom ett stort antal yrken. Då efterfrågan på utbildad arbetskraft kommer vara fortsatt hög de kommande åren och det dessutom kommer behövas nya kompetenser som kanske inte finns på arbetsmarknaden idag är detta en stor utmaning för länets framtida kompetensförsörjning. Bland offentliga arbetsgivare har det blivit allt vanligare att man anpassar kraven för att kunna rekrytera. Även privata arbetsgivare sänker kraven, men inte i samma utsträckning. Det är istället vanligare att man väljer att inte rekryterat alls till de utlysta tjänsterna.

Fortsatt expansiva anställningsplaner hos länets arbetsgivare

Höstens intervjuundersökning visar att arbetsgivarna i Jönköpings län har expansiva anställningsplaner inför det kommande året. Nettotalet för andelen privata arbetsgivare som planerar att utöka sin personalstyrka på ett års sikt ligger tydligt över det historiska genomsnittet även om det dämpats något jämfört med i våras. Därtill är anställningsplanerna märkbart högre än i riket vilket tyder på att Jönköpings län kommer växa förhållandevis snabbt nästa år jämfört med en del andra län i landet. Länet är, till stor del på grund av de höga andelen industri, konjunkturkänsligt och anställningsplanerna brukar överstiga rikets tydligt under tider av god konjunktur.

Privata arbetsgivare som planerar att utöka sin personalstyrka på ett års sikt i Jönköpings län

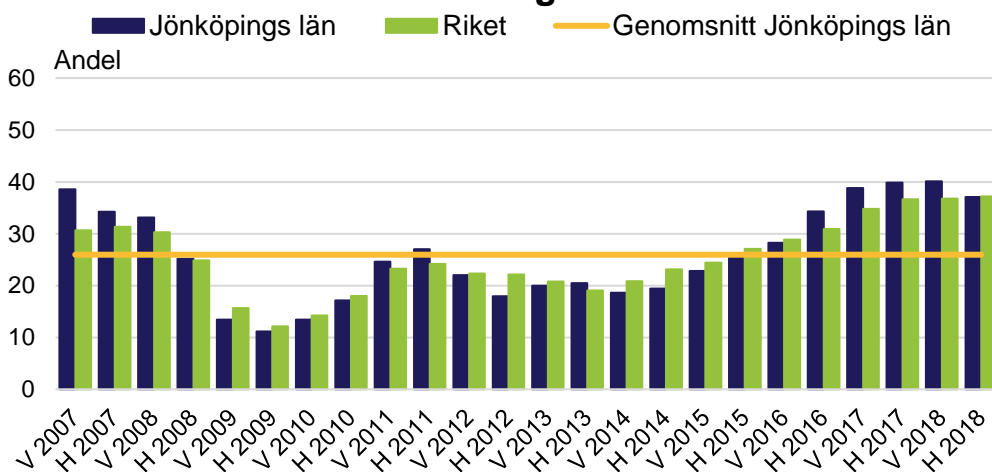

Anställningsplanerna inför det kommande året är mer expansiva än vanligt inom såväl industrin som inom bygg och den privata tjänstesektorn. Allra starkast är anställningsplanerna inom bygg, industri samt information och kommunikation, vilket är en delsektor inom privata tjänster där den snabbt växande IT-branschen ingår. Inom handeln samt jord- och skogbruk är företagen mer försiktiga och anställningsplanerna är lägre än normalt för branscherna.

Fortsatt svårt att rekrytera för privata arbetsgivare

Efter att den upplevda bristen på arbetskraft stigit successivt bland privata arbetsgivare de senaste åren noteras en viss dämpning i höstens mätning. Andelen privata arbetsgivare som upplevt rekryteringssvårigheter är fortfarande betydligt högre än det historiska genomsnittet men något lägre än i våras. Detta går i linje med den övergripande konjunkturbilden med en lite svagare tillväxt och lite lägre efterfrågan på arbetskraft än under den tidigare delen av den här högkonjunkturen. De branscher där störst andel företag angett brist på arbetskraft är byggverksamhet, hotell och restaurang samt information och kommunikation. Även inom länets största bransch, industrin, har arbetskraftsbristen tilltagit succesivt och i höstens undersökning uppgav fyra av tio arbetsgivare att de upplevt rekryteringssvårigheter.

Brist på arbetskraft i Jönköpings län, privata arbetsgivare

Säsongrensade data, trendvärden.

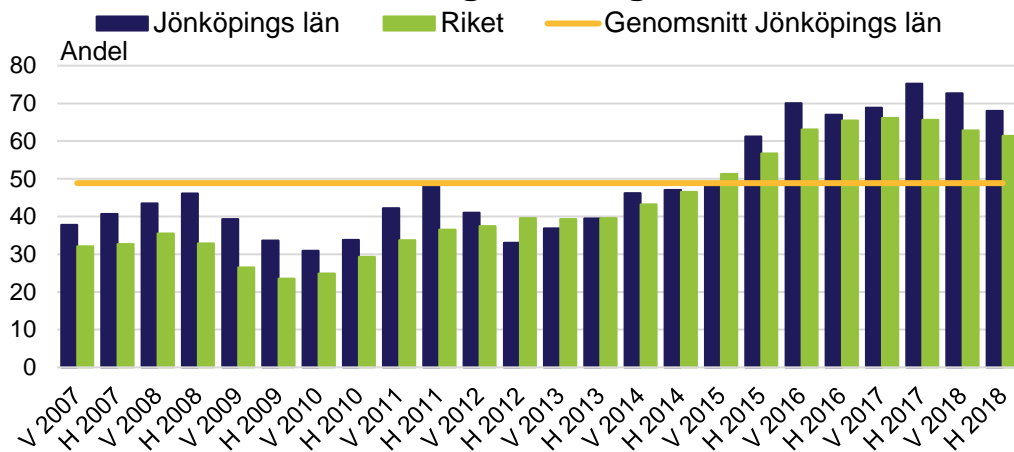
Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

Svårigheterna att rekrytera varierar både mellan olika näringsgrenar och beroende på vilka yrkesgrupper arbetsgivarna efterfrågar. Inom de branscher där rekryteringssvårigheterna är som störst är det exempelvis stor brist på kockar, IT-personal och snickare. Det är inte lika svårt att rekrytera köks- och restaurangbiträden, marknadsassistenter eller grovarbetare inom bygg och anläggning. Inom industrin är det svårare att hitta ingenjörer, maskinställare och svetsare än exempelvis montörer och handpaketerare. Generellt är det svårare att rekrytera personal till yrken som kräver en eftergymnasial utbildning eller en gymnasial yrkesutbildning och/eller yrkeserfarenhet.

Sänkta krav lindrar bristsituationen inom offentlig sektor

I offentlig sektor är bristen på arbetskraft påtaglig och rekryteringsläget mycket ansträngt. Två av tre offentliga arbetsgivare uppgav i höstens mätning att de upplevt rekryteringssvårigheter det senaste halvåret. Bristen ligger därmed fortsatt tydligt över det historiska genomsnittet även om nivån dämpats något det senaste året.

Brist på arbetskraft i Jönköpings län, offentliga arbetsgivare

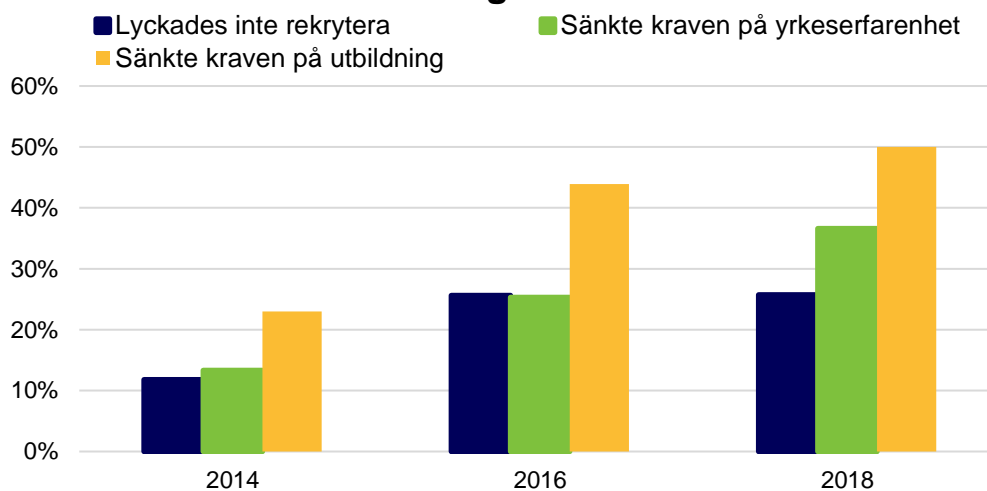

Säsongrensade data, trendvärden.

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

Att den upplevda bristen inom offentlig sektor dämpats något i de senaste undersökningarna skulle kunna förklaras av att verksamheterna har anpassat sina krav efter den rådande bristsituationen. För fyra år sedan var det 23 respektive 13 procent av de offentliga arbetsgivarna som haft rekryteringssvårigheter som uppgav att man sänkt kraven på utbildning eller yrkeserfarenhet för att kunna rekrytera. Idag uppger hälften av arbetsgivarna att man sänkt kraven på utbildning, och närmare 40 procent att man sänkt kraven på yrkeserfarenhet. Jönköping tillhör ett av de län i riket där flest offentliga arbetsgivare anpassat sina krav för att kunna rekrytera.

Konsekvenser av brist på arbetskraft inom offentliga verksamheter

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

I vissa fall kan det vara svårt att sänka kraven på utbildning inom offentlig sektor, exempelvis när det gäller legitimationsyrken. För att avlasta personalen och för att ändå få den dagliga verksamheten att fungera kan verksamheterna då behöva renodla arbetsuppgifterna och låta andra yrkesgrupper och kompetenser hantera vissa delar av arbetet. Det kan exempelvis handla om olika typer av servicepersonal inom vården eller olika typer av assistenter inom utbildningsväsendet.

Inom privat sektor visar inte våra undersökningar att arbetsgivarna anpassar kraven i samma utsträckning. Andelen företag som anger att man sänkt kraven på utbildning och erfarenhet på grund av rekryteringssvårigheterna har ökat de senaste åren – men inte lika mycket som bland de offentliga arbetsgivarna. Inom privat sektor är det däremot betydligt vanligare att företagen inte rekryterar alls till de utlysta tjänsterna. Närmare fem av tio privata arbetsgivare som upplevt brist uppger att de inte rekryterat alls till de lediga platserna i våra undersökningar för i år.

Fortsatt hög efterfrågan på utbildad personal om fem år

Det råder idag en obalans på arbetsmarknaden i Jönköpings län. Efterfrågan på utbildad arbetskraft är hög, samtidigt som andelen arbetslösa som saknar fullständig gymnasieutbildning ökar. Obalansen har resulterat i en utbredd arbetskraftsbrist bland både privata och offentliga arbetsgivare, med hämmad sysselsättningstillväxt och ekonomisk tillväxt som följd. Resultaten i vår intervjuundersökning tyder på att situationen skulle kunna bli än mer utmanande på fem års sikt.

Under hösten har arbetsgivarna fått frågan om de planerar att ersätta de som går i pension de kommande fem åren och hur kompetenskraven vid en sådan rekrytering i så fall skulle se ut. Majoriteten av arbetsgivarna såväl inom offentlig som privat sektor uppger att de kommer ersätta de som går i pension, och det med personer som har ungefär likvärdig kompetens.

Samtidigt uppger var tionde arbetsgivare att de planerar att ersätta de som går i pension med personer som har högre utbildning och kompetens. Dessutom uppger ungefär var tionde privat arbetsgivare och var tjugonde offentlig att de inte kommer ersättningsrekrytera på grund av ny teknik, rationaliseringar eller annan verksamhetsutveckling. I de fall det rör sig om ny teknik skulle en sådan utveckling inte bara medföra ett minskat arbetskraftsbehov utan också skapa en efterfrågan på nya kompetenser som kanske saknas hos den befintliga personalen.

Mycket tyder alltså på att efterfrågan på utbildad arbetskraft kommer vara fortsatt hög de kommande fem åren och att det dessutom kommer behövas nya kompetenser som kanske inte finns på arbetsmarknaden idag. I ett läge där bristen på utbildad personal redan är utbredd innebär detta en stor utmaning för länets kompetensförsörjning. Det visar tydligt att det måste finnas goda förutsättningar till utbildning, omskolning och kontinuerlig kompetensutveckling på såväl dagens som framtidens arbetsmarknad.

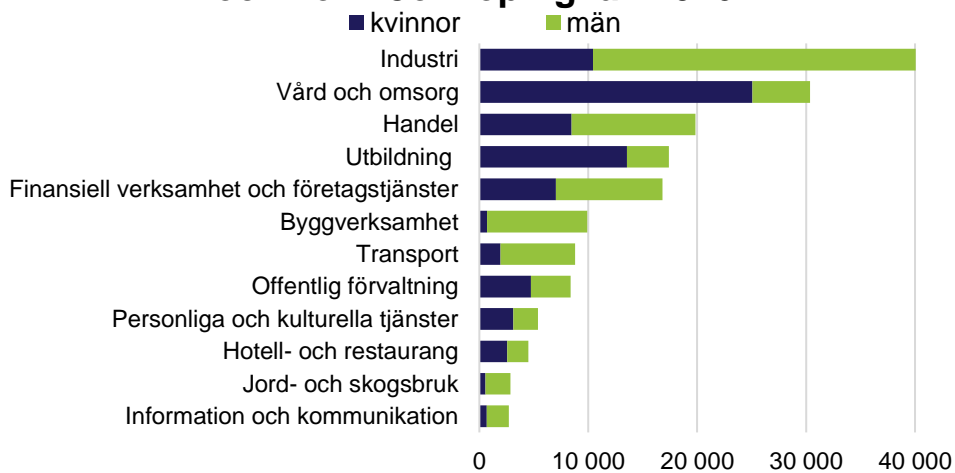
5 Näringsgrenar

Höstens prognosundersökning ger en fortsatt positiv bild av konjunkturläget i Jönköpings län. De privata arbetsgivarnas efterfrågeförväntningar inför det kommande året är positiva i alla branscher och efterfrågan på arbetskraft är fortsatt hög. I kombination med en fortsatt stark befolkningstillväxt bidrar detta till att fler jobb växer fram i de flesta branscher under prognosperioden. Endast inom jord- och skogsbruk bedöms antalet förvärvsarbetande minska fram till slutet av 2019. Inom handeln samt offentlig förvaltning bedöms antalet jobb förbli oförändrat.

Näringsgrensstrukturen i Jönköpings län

Näringsgrensstrukturen i Jönköpings län kan bäst beskrivas som industritung. Industrin är länets största näringsgren och sysselsätter 40 000 personer. Inget annat län i Sverige har högre andel förvärvsarbetande inom industrin. Länet karaktäriseras också av att många jobbar inom transportbranschen (8 800) där länet också har Sveriges högsta andel förvärvsarbetande. Samtidigt är det relativt få som jobbar inom byggverksamhet, finansiell verksamhet och företagstjänster samt personliga och kulturella tjänster i jämförelse med andra län. I dessa branscher har Jönköpings län minst andel jobb av alla län i Sverige. Länet har också en liten andel förvärvsarbetande inom hotell- och restaurangverksamhet.

Antal förvärvsarbetande* efter näringsgren och kön i Jönköping län 2016

*Avser förvärvsarbetande dagbefolkning, 16-64 år.

Källa: SCB (RAMS)

Jönköpings län är ett heterogent län i det avseendet att det innehåller såväl en större stad som mindre orter och landsbygd. Detta innebär stora variationer i näringsgrensstrukturen i länets kommuner. En mer detaljerad beskrivning av variationerna inom länet finns under respektive branschavsnitt.

5.1 Jord- och skogsbruk

Antalet förvärvsarbetande 16-64 år som har sin huvudsakliga sysselsättning inom jord- och skogsbruk i Jönköpings län uppgår till drygt 2 800 personer, och motsvarar 1,7 procent av de förvärvsarbetande i länet. Det är en högre andel än i riket, där 1,3 procent arbetar inom dessa näringar. Inom länet finns dock en stor spridning mellan kommunerna; från 6,9 procent av arbetstillfällena i Aneby, till under 1 procent i Jönköping och Gnosjö. Branschen är klassiskt mansdominerad då drygt 80 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16-64 år är män.

Dämpad framtidstro bland länets jord- och skogsbruksföretag

Framtidstron bland länets jord- och skogsbruksföretag är dämpad. Andelen företag som tror på en ökad efterfrågan det kommande året är lägre än vanligt. Pessimismen kan härledas till jordbruksföretagen medan skogsbruksföretagen är mer optimistiska.

En delförklaring till den dämpade stämningen är försämrad lönsamhet på grund av sommarens torra som inneburit dåliga skördar och foderbrist. Bristen på foder har i sin tur inneburit att fler slaktat sina djur vilket pressar priserna på kött nedåt och gör det ekonomiska läget än mer ansträngt. Bland mjölkproducenterna försämras lönsamheten dessutom av sjunkande mjölkpriser. Att skogsbruksföretagen är lite mer optimistiska kan förklaras av att den globala efterfrågan på skogsråvara är fortsatt stor och att priserna gått upp.

Antalet förvärvsarbetade inom jord- och skog fortsätter att minska

Höstens undersökning tyder på en svag utveckling av antalet förvärvsarbetande inom jord och skog. Nettotalet för andelen företag som ökat antalet anställda det senaste året är lägre än vanligt och mönstret ser likadant ut inför det kommande året. Dessutom är urvalet i vår undersökning för denna del av arbetsmarknaden begränsad och företag med färre än fem anställda ingår inte, vilket är vanligt inom jord och skog. Det går därför inte tolka resultaten rakt av, utan en helhetsbedömning av såväl svaren från de tillfrågade företagen som utvecklingen för de mindre företagen måste göras.

Antalet förvärvsarbetande inom jord och skog har minskat under flera årtionden. Bara sedan 2010 har antalet minskat med 14 procent, eller nästan 500 personer. En hög medelålder bland de yrkesverksamma, periodvis svag lönsamhet och höga trösklar in på arbetsmarknaden är delförklaringar till den svaga utvecklingen. Dessutom har branschen svårt att attrahera unga. Den historiska utvecklingen tillsammans med den dämpade framtidstron bidrar till vår bedömning att antalet förvärvsarbetande kommer fortsätta minska under prognosperioden.

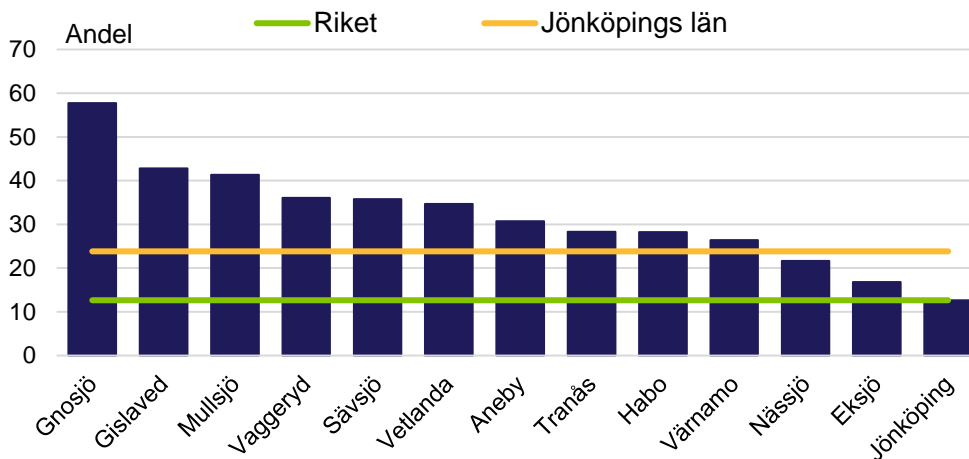
Även om det är vanligt med enmansföretag och antalet förvärvsarbetande minskar, kan det vara svårt att rekrytera vissa kompetenser inom jord och skog för de företag som vill anställa. Exempelvis är det svårt att hitta förare av jordbruks- och skogsmaskiner. I jämförelse med andra branscher är dock andelen företag som upplever svårigheter att rekrytera förhållandevis liten.

5.2 Industri

Jönköping är ett industrilän där närmare var fjärde sysselsatt arbetar i ett industriföretag. Det är den högsta andelen för ett enskilt län i Sverige. Branschen är mansdominerad då 74 procent av de förvärvsarbetande i Jönköpings län är män.

12 av 13 kommuner i länet har högre andel förvärvsarbetande inom industri än riket som helhet. Sex kommuner, Gnosjö, Gislaved, Mullsjö, Vaggeryd, Sävsjö och Vetlanda, återfinns bland de 30 kommuner i Sverige med högst industrisysselsättning. Samtidigt är de lokala variationerna stora, som diagrammet nedan visar. I länet finns Gnosjö, som har högst andel förvärvsarbetande inom industrin (58 procent), medan Jönköpings kommun har strax under 13 procent, i nivå med andra städer av Jönköpings storlek och riket som helhet.

Andel förvärvsarbetande* inom industrin per kommun i Jönköpings län 2016

*Avser förvärvsarbetande dagbefolkning, 16-64 år.

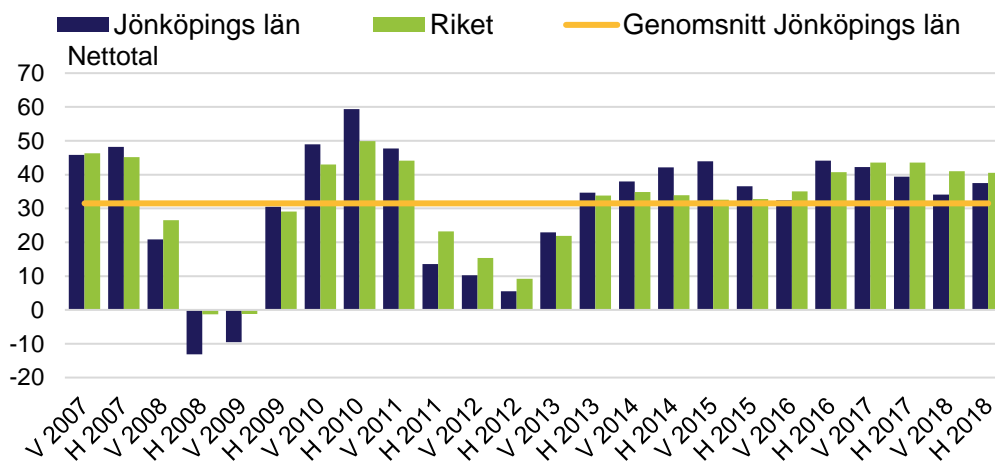
Källa: SCB (RAMS)

De delbranscher inom industrin som sysselsätter flest personer i länet är tillverkning av metallvaror och maskiner, motorfordon och andra transportmedel. Metallindustrin sysselsätter drygt 9 000 personer och maskinindustrin över 7 000 personer. Länet har även förhållandevis många sysselsatta inom trävaruindustrin, drygt 4 500 personer. Utmärkande är också att länet har en stor andel sysselsatta inom tillverkning av gummi- och plastvaror; över 3 500 personer.

Optimismen inom industrin håller i sig

Stämningläget bland industriföretagen i Jönköpings län är fortsatt gott. En majoritet av företagen uppger att efterfrågan ökat de *senaste sex månaderna* och även inför det *kommande halvåret* är efterfrågeförväntningarna starkare än normalt.

Förväntningsläget inom industrin för kommande sex månader i Jönköpings län

Säsongrensade data, trendvärden.

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

Industrin i Jönköpings län har haft en gynnsam utveckling de senaste åren tack vare en bred tillväxt i såväl omvärlden som på den inhemska marknaden. Nu när tillväxttakten avtar både omvärlden och Sverige dämpas efterfrågeutvecklingen för industriföretagen i Jönköpings län. Företagens förväntningar inför 2019 kan beskrivas som mer dämpade än tidigare men fortsatt optimistiska. På *sex till tolv månaders sikt* är efterfrågeförväntningarna positiva men under det historiska genomsnittet.

Fler jobb inom länets största bransch

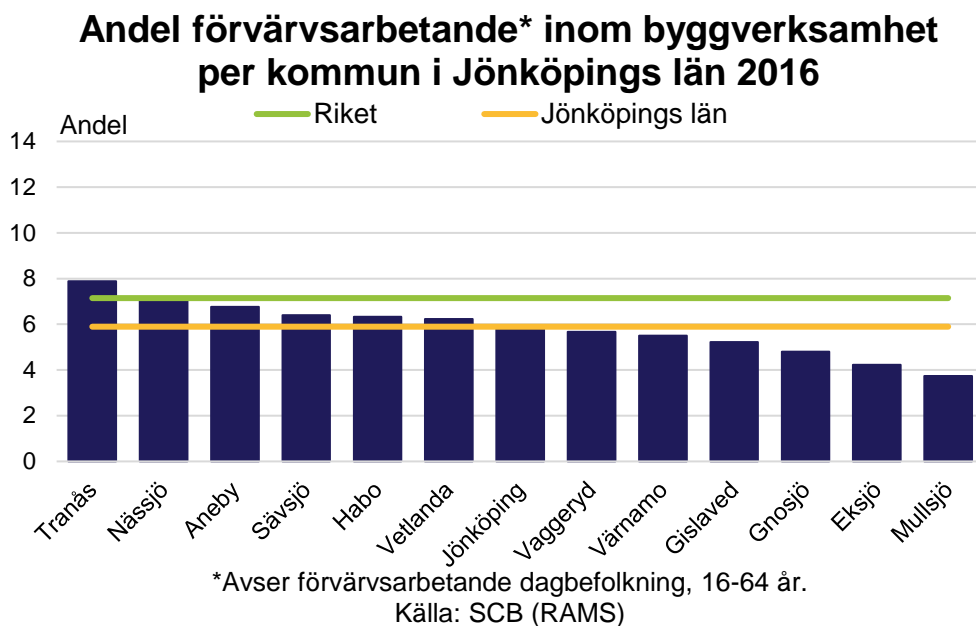
Industrin är en näringsgren som historiskt sett har haft en negativ sysselsättningsutveckling, i såväl Jönköpings län som i riket. Att antalet förvärvsarbetande (16-64 år) ökat med i genomsnitt 1,2 procent i länet under 2015 och 2016 är därför ett trendbrott. Resultaten i våra intervjuundersökningar tyder på att den positiva utvecklingen fortsatt under 2017 och 2018.

Länets industriföretag har expansiva anställningsplaner även framöver. En majoritet av industriföretagen planerar att utöka sin personalstyrka det kommande året. Detta i kombination med förväntningar om en fortsatt god global och svensk konjunktur bidrar till att vi bedömer att antalet förvärvsarbetande inom industrin kommer fortsätta öka under prognosperioden. Tillväxttakten kommer dock avta i jämförelse med de föregående åren då efterfrågan inte ökar i samma utsträckning som tidigare.

Den upplevda bristen på arbetskraft med rätt kompetens har tilltagit inom industrin de senaste åren. I höstens undersökning uppgav fyra av tio industriföretag att det varit svårt att hitta personal vid rekryteringar. I vissa fall leder bristen till att företagen inte lyckas rekrytera alls till de utlysta tjänsterna och att de tvingas tacka nej till ordrar, 40 respektive 35 procent av företagen som upplevt brist svarade detta i höstens undersökning. Detta visar tydligt att bristen hämmar industrins tillväxt, en bekymmersam utveckling i Sveriges mest industritunga län.

5.3 Byggverksamhet

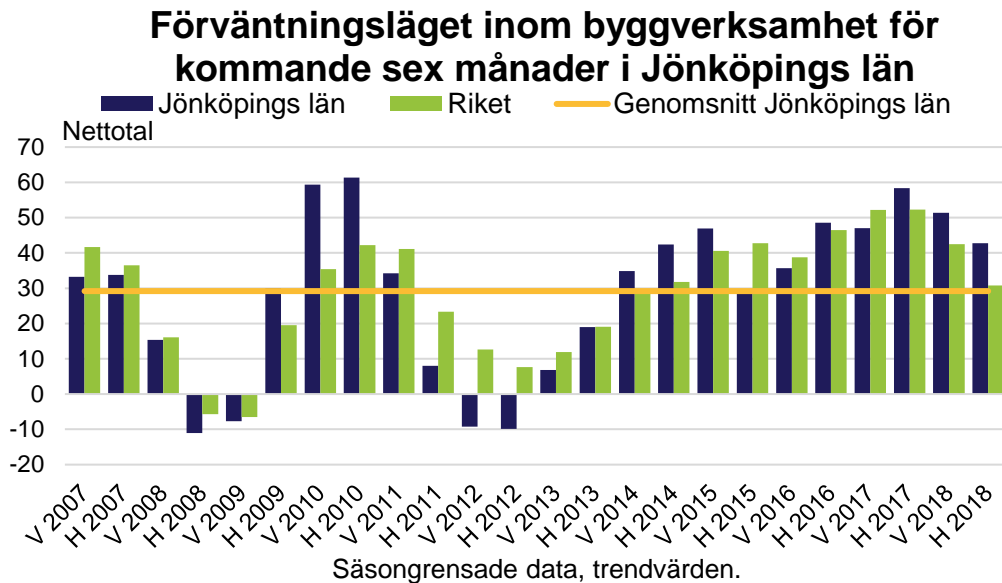
Det arbetar närmare 10 000 personer inom näringsgrenen byggverksamhet i Jönköpings län, vilket motsvarar 5,9 procent av de förvärvsarbetande i åldern 16-64 år. Det är den lägsta andelen i hela Sverige – i inget annat län jobbar färre personer inom bygg. Branschen är tydligt mansdominerad då hela 93 procent av de förvärvsarbetande i Jönköpings län utgörs av män.

Andelen förvärvsarbetande i näringsgrenen varierar mellan länets kommuner, vilket illustreras i nedanstående diagram. Störst andel har Tranås, vilket är den enda kommun i länet som har större andel förvärvsarbetande i byggbranschen än riket. Samtidigt har Eksjö och Mullsjö kommun relativt få jobb inom bygg – båda återfinns bland de tio kommuner med lägst andel förvärvsarbetande inom bygg i hela landet.

Byggkonjunkturen håller i sig

Byggkonjunkturen har utvecklats starkt i Jönköpings län de senaste åren och stämningläget är fortsatt positivt. I höstens intervjuundersökning anger en majoritet av företagen att efterfrågan ökat det *senaste halvåret* och förväntningsläget är positivt även inför de *kommande sex månaderna*. Efterfrågeförväntningarna är fortsatt tydligt starkare än normalt även om de dämpats från de mycket höga nivåerna i de två senaste undersökningarna. På lite längre sikt, de *kommande sex till tolv månaderna*, dämpas efterfrågeförväntningarna ytterligare men är fortsatt starkare än normalt.

Sammantaget väntas även 2019 bli ett starkt år för byggbranschen i Jönköpings län. Trots att efterfrågeförväntningarna dämpats något finns det inga tecken på att byggkonjunkturen skulle mattas av. Däremot avtar tillväxttakten vilket är väntat under senare delen av en högkonjunktur. Enligt statistik från SCB påbörjades det fler bostäder i Jönköpings län 2017 än vad det gjorts något annat år de senaste 25 åren. Antalet påbörjade bostäder de tre första kvartalet 2018 ligger på samma nivå som motsvarande period 2017. Samtidigt investeras det mycket i såväl anläggningar som lokaler runt om i länet. Enligt Sveriges Byggindustriers prognos kommer bygginvesteringarna fortsätta öka i länet nästa år.¹ Utvecklingen i Jönköpings län skiljer sig därmed mot utveckling i riket där bostadsinvesteringarna minskar och väntas fortsätta göra det nästa år enligt Sveriges Byggindustriers prognos.

Byggbranschen fortsätter att växa

I takt med att byggkonjunkturen förstärkts de senaste åren har också antalet sysselsatta inom branschen ökat snabbt. Under 2015 och 2016 ökade antalet förvärvsarbetande (16-64 år) med i genomsnitt 3,2 procent och våra intervjuundersökningar vittnar om ett fortsatt ökat antal anställda även 2017 och 2018.

Företagens anställningsplaner inför *det kommande året* är fortsatt expansiva då en klar majoritet av företagen planerar att utöka personalstyrkan. Att företagen är i behov av att anställa visar sig också genom ett ovanligt högt kapacitetsutnyttjande i branschen. Sex av tio företag kan inte utöka sin produktion alls utan att anställa mer personal. I kombination med de fortsatt positiva efterfrågeförväntningarna bidrar detta till att vi bedömer att antalet sysselsatta inom bygg och anläggning kommer fortsätta öka under 2019. Takten bedöms dock avta i jämförelse med tidigare år, dels på grund av den långsammare tillväxten i bygginvesteringarna och dels på grund av

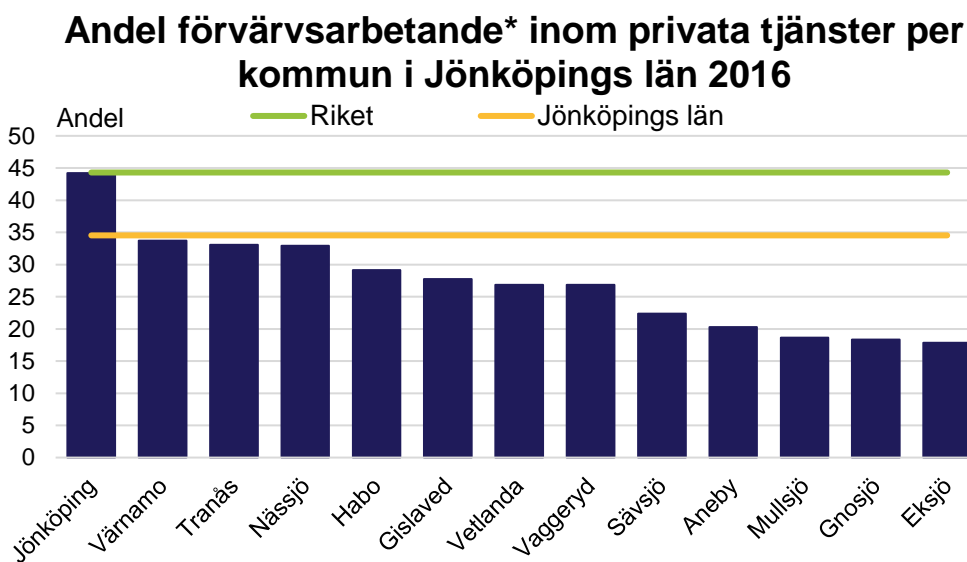
¹ Sveriges Byggindustrier, <https://prognos.sverigesbyggindustrier.se/>, 2018-11-19

den utbredda bristen på arbetskraft. I höstens undersökning är den upplevda arbetskraftsbristen rekordhög då närmare sju av tio företag anger att de haft svår att hitta personal med rätt kompetens.

Det är tydligt att svårigheterna att hitta personal med rätt kompetens hämmar byggföretagens tillväxt. Dels genom att arbetskraftsbristen många gånger innebär att företagen inte lyckas rekrytera alls, nästan tre av fyra företag som upplevt brist svarade detta i höstens undersökning. Dels genom att många företag tvingas tacka nej till ordrar. Omkring hälften av alla arbetsgivare som upplevt brist har tvingats tacka nej till ordrar på grund av detta.

5.4 Privata tjänster

Till den privata tjänstesektorn räknas branscherna handel, transport, hotell och restaurang, information och kommunikation, finansiell verksamhet och företags-tjänster samt personliga och kulturella tjänster. Sammantaget sysselsätter dessa branscher runt 58 000 personer i Jönköpings län, vilket innebär att nästan 35 procent av arbetstillfällena återfinns inom den privata tjänstesektorn. I jämförelse med övriga Sverige har Jönköpings län en låg andel förvärvsarbetande inom de privata tjänstesektorn. I riket som helhet är motsvarande andelar 44 procent. 41 procent av de förvärvsarbetande inom privata tjänster i länet är kvinnor, och 59 procent män. Förhållandena varierar dock mellan de olika branscherna inom sektorn.

*Avser förvärvsarbetande dagbefolkning, 16-64 år.

Källa: SCB (RAMS)

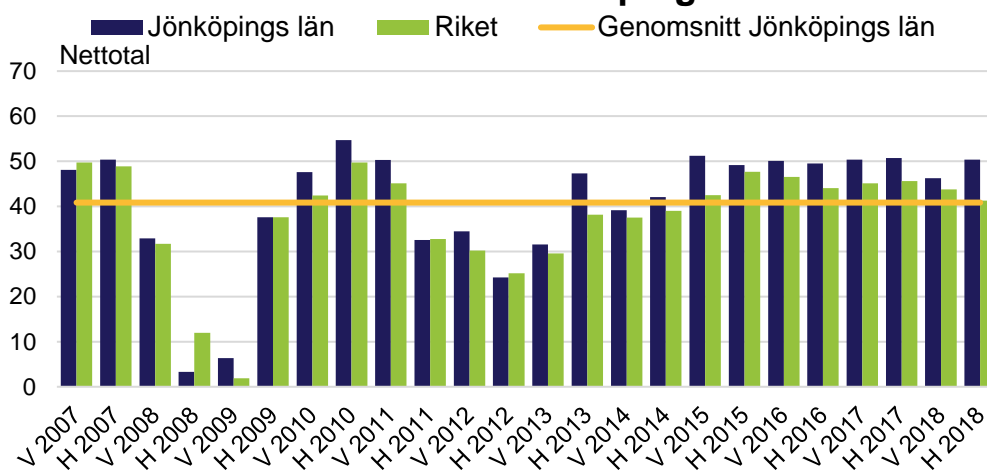
Av länets kommuner är det enbart Jönköping som ligger i nivå med riksgenomsnittet för andelen anställda inom privat tjänstesektor. Tre av länets kommuner återfinns bland de 10 kommuner i Sverige med lägst andel; Eksjö, Gnosjö och Mullsjö. I dessa kommuner utgör andelen mindre än 20 procent av det totala antalet förvärvsarbetande.

Fortsatt optimistiska företag inom den privata tjänstesektorn

Efterfrågeförväntningarna bland länets företag inom den privata tjänstesektorn har legat över det historiska genomsnittet ända sen hösten 2014. I höstens intervjuundersökning är stämmningsläget fortsatt gott. Nettotalet för andelen företag som anger att efterfrågan ökat de *senaste sex månaderna* ligger över det historiska genomsnittet.

Inför de *kommande sex månaderna* har företagets optimism fått förnyad kraft och efterfrågeförväntningarna är tydligt starkare än vanligt. Framförallt är det de branscher som är starkt kopplade till hushållens konsumtion som är mer optimistiska än vanligt, det vill säga handel, hotell och restaurang samt personliga och kulturella tjänster. Även inom finansiell verksamhet och företagstjänster samt information och kommunikation är efterfrågeförväntningarna fortsatt starka men i nivå med det historiska genomsnittet. Inom transport ligger efterfrågeförväntningarna tydligt under det historiska genomsnittet även om det är fortsatt positivt.

Förväntningsläget inom privata tjänster för kommande sex månader i Jönköpings län

Säsongrensade data, trendvärden.

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar

På längre sikt, de *kommande sex till tolv månaderna*, är efterfrågeförväntningarna fortsatt positiva men mer dämpade än vanligt. Utvecklingen ser likadan ut för de flesta branscher i sektorn. Endast inom hotell- och restaurang ligger förväntningarna fortsatt tydligt över det normala. Den privata tjänstesektorn har haft en stark efterfrågeutveckling de senaste åren. Att sektorn tror på en mer dämpad utveckling nästa år är väntat då tillväxttakten generellt avtar efter perioder med hög tillväxt.

Fler jobb inom fem av sex branscher

Sysselsättningsutvecklingen för den privata tjänstesektorn har varit positiv i Jönköpings län allt sedan finanskrisen. Under perioden 2009-2016 ökade antalet förvärvsarbetande inom näringsgrenen med över 6 500 personer. Vår bedömning är att antalet

förvärvsarbetande inom privata tjänster kommer fortsätter öka under prognosperioden. Däremot kommer tillväxttakten avta i jämförelse med de föregående åren.

Sysselsättningsutvecklingen varierar mellan de olika branscherna. För transport, finansiell verksamhet och företagstjänster, hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster samt information och kommunikation, förväntas en positiv jobbtillväxt. Inom sektorns största bransch, handeln, förväntas istället en oförändrad sysselsättning. Läs mer om jobbtillväxten under respektive branschrubrik.

Tre av tio arbetsgivare inom den privata tjänstesektorn uppger i hösten undersökning att det haft svårt att hitta personal med rätt kompetens. Hur omfattande rekryteringsproblemen är och i vilken mån det hämmar sysselsättningstillväxten varierar dock mellan de olika branscherna och mellan olika yrken. Lägst är arbetskraftsbristen inom handeln där företagen kan utöka verksamheten relativt mycket innan man behöver rekrytera. Samtidigt är rekryteringsläget mycket ansträngt inom hotell och restaurang, transport samt information och kommunikation. Där är det särskilt svårt att rekrytera kockar, lastbilsförare och IT-personal.

Handeln präglas starkt av strukturförändringar

Handeln är den största branschen i privat tjänstesektor då den utgör 34 procent av näringsgrenen och sysselsätter nästan 20 000 personer i Jönköpings län. Antalet förvärvsarbetande har varit oförändrat över det senaste decenniet. 43 procent av de förvärvsarbetande är kvinnor och 57 procent män.

Stämningläget inom handeln har stärkts något sedan vårens undersökning. Företagen vittnar om att efterfrågan ökat de *senaste sex månaderna* och förväntar sig en fortsatt positiv utveckling *det kommande året*. Trots de stärkta efterfrågeförväntningarna är vår bedömning att antalet förvärvsarbetande inom handeln förblir oförändrat under prognosperioden. Handeln är en bransch med relativt lågt kapacitetsutnyttjande, vilket innebär att möjligheterna att möta en ökad efterfrågan utan att rekrytera mer personal är goda.

Dessutom präglas branschen av strukturförändringar. Fysiska butiker har fått det allt svårare att överleva i de mindre kommunerna och i Jönköpings stadskärna till förmån för det större köpcentrumet A6 och ökad E-handel. E-handelns utveckling skapar dessutom behov av nya roller och en efterfrågan på personal som ofta saknar motsvarighet inom den fysiska handeln. Samtidigt kan jobben inom E-handeln centraliseras till färre orter än den traditionella handeln. Orter som kan ligga utanför Jönköpings län och ibland också utanför Sveriges gränser.

Handeln har generellt sett inte samma rekryteringssvårigheter som en del andra branscher. Kraven på utbildning och erfarenhet är förhållandevis låga och därmed finns det oftast god tillgång på arbetskraft i branschen. Trots detta har andelen företag som upplevt brist vid rekrytering ökat något de senaste åren. Det kan förklaras av att arbetsmarknaden varit god och att många av dem som skulle varit aktuella för de lediga tjänsterna redan har jobb.

Tydlig optimism inom hotell- och restaurangbranschen

Hotell och restaurang är en förhållandevis liten bransch som utgör cirka 8 procent av den privata tjänstenäringen och sysselsätter 4 500 personer (varav 57 procent kvinnor och 43 procent män) i Jönköpings län. Ungefär en tredjedel av de förvärvsarbetande arbetar inom hotell och annan logiverksamhet, medan de övriga två tredjedelarna arbetar inom restaurang- och caféverksamhet. Över det senaste decenniet har branschen haft en tydlig positiv sysselsättningsutveckling.

Höstens intervjuundersökning visar på ett mycket gott stämningläge bland hotell- och restaurangföretagen i Jönköpings län. Nettotalet för andelen företag som anger att efterfrågan ökat de *senaste sex månaderna* ligger klart över det historiska genomsnittet. Samtidigt som efterfrågeförväntningarna inför *det kommande året* är tydligt starkare än normalt. I kombination med de starka efterfrågeförväntningarna planerar företagen att utöka personalstyrkan det kommande året vilket bidrar till vår bedömning om ett ökat antal förvärvsarbetande inom hotell och restaurang under prognosperioden.

Däremot så har den upplevda bristen på arbetskraft ökat tydligt i branschen de senaste åren. I de senaste undersökningarna har över 60 procent av företagen svarat att de upplevt rekryteringssvårigheter. Detta kan dels förklaras av de senaste årens stora brist på kockar, dels av att det blivit något svårare än tidigare att rekrytera andra yrkeskategorier, såsom exempelvis restaurang- och köksbiträden. Anledningen är att arbetsmarknaden varit god under en längre tid och att många av dem som skulle kunna vara aktuella för de lediga tjänsterna redan har jobb.

Positiva framtidsutsikter inom personliga och kulturella tjänster

Personliga och kulturella tjänster är en förhållandevis liten bransch i Jönköpings län som sysselsätter närmare 5 400 personer (varav 58 procent kvinnor och 42 procent män). Över det senaste decenniet har antalet jobb i branschen ökat svagt.

Höstens intervjuundersökning visar på ett gynnsamt efterfrågeläge inom personliga och kulturella tjänster. Företagen vittnar om en ökad efterfrågan de *senaste sex månaderna* och är mer optimistiska än vanligt inför *det kommande året*. Detta medför också att de planerar att utöka personalstyrkan. Det positiva stämningläget bland företagen bidrar till vår bedömning om ett ökat förvärvsarbetande inom personliga och kulturella tjänster under prognosperioden.

Den upplevda arbetskraftsbristen i branschen har legat över det historiska genomsnittet de senaste undersökningarna, men i förhållande till andra branscher är rekryteringsproblemen lindriga. Branschen är dock heterogen och rekryteringsmöjligheterna varierar mellan olika yrkesgrupper.

Transportbranschen går in i en långsammare tillväxtfas

Transportbranschen sysselsätter nästan 9 000 personer i Jönköpings län, vilket motsvarar drygt 5 procent av samtliga arbetstillfällen i länet och 15 procent av den privata tjänstesektorn. Länet är ett logistikcentrum och inget annat län i Sverige har lika stor andel förvärvsarbete inom transport. Branschen är mansdominerad då 78 procent av de förvärvsarbetande är män. Antalet jobb har minskat med drygt 400 över det senaste decenniet.

Transportföretagen vittnar om en gynnsam efterfrågeutveckling *de senaste sex månaderna*. Majoriteten av företagen anger att efterfrågan har ökat. Inför det kommande året är transportföretagen lite mer dämpade. Nettotalet för andelen företag som tror på en ökad efterfrågan är fortsatt positivt men ligger under det historiska genomsnittet. Detta följer utvecklingen inom tillverkningsindustrin som är nära kopplad till transportbranschen.

Trots de något mer dämpade efterfrågeförväntningarna planerar företagen att utöka antalet anställda det kommande året. Efterfrågan på arbetskraft har varit stor i branschen under en längre tid men bristen på personal med rätt kompetens har hämmat tillväxten då företagen inte har kunnat rekrytera i den utsträckning de vill. Vår samlade bedömning är därför att antalet förvärvsarbetande i branschen endast kommer öka svagt under prognosperioden.

Fler jobb finansiell verksamhet och företagstjänster

Finansiell verksamhet och företagstjänster sysselsätter nästan 17 000 personer i Jönköpings län och är den näst största branschen i privat tjänstesektor. 58 procent av de förvärvsarbetande i Jönköpings län är män och 42 procent kvinnor. Jobben i branschen har ökat i en snabb takt det senaste decenniet.

Stämningläget bland företagen inom finansiell verksamhet och företagstjänster är fortsatt gott. I hösten undersökning svarade en majoritet av företagen att efterfrågan ökat *det senaste halvåret*. Inför de *kommande sex månaderna* är efterfrågeförväntningarna fortsatt positiva och i nivå med det historiska genomsnittet. På lite längre sikt, *sex till tolv månader*, är stämningläget lite mer dämpat. Efterfrågeförväntningarna är fortsatt positiva men lägre än normalt. Förväntningarna bland företagen inom finansiell verksamhet och företagstjänster följer därmed utvecklingen i andra branscher i länet såsom bygg och industri.

De fortsatt positiva efterfrågeförväntningarna gör också att företagen inom finansiell verksamhet och företagstjänster planerar att utöka antalet anställda det kommande året. Dock ingår inte bemanningsföretagen i vår urvalsundersökning och det är framförallt de som har drivit jobbtillväxten inom finansiell verksamhet och företagstjänster de senaste åren. Därför måste det göras en helhetsbedömning av hur mycket inhyrd personal andra branscher planerar att ha det kommande året och anställningsplanerna för resterande företag inom finansiell verksamhet och företagstjänster.

Antalet sysselsatta via bemanningsföretag har ökat snabbt under de senaste årens goda konjunktur. Exempelvis har antalet industrissysselsatta som varit anställda via bemanning ökat tydligt. Då såväl företagen inom industrin som i andra branscher tror på en lägre efterfrågetillväxt det kommande året planerar de också att minska den inhyrda personalstyrkan något. Vår samlade bedömning av sysselsättningsutvecklingen inom finansiell verksamhet och företagstjänster är därför att antalet anställda kommer öka under prognosperioden men i en tydligt långsammare takt än tidigare år.

Branschen finansiell verksamhet och företagstjänster som helhet upplever inte samma bristproblematik som en del andra branscher. Branschen är dock heterogen och rekryteringssvårigheterna varierar beroende på företagets verksamhetsinriktning.

Splittrad utveckling inom information och kommunikation

Information och kommunikation sysselsätter 2 700 personer i Jönköpings län och är därmed den minsta branschen inom privata tjänster. Endast 25 procent av de yrkesverksamma är kvinnor. Jobben har ökat svagt över det senaste decenniet. Utvecklingen har dock varit splittrad. Strukturförändringar inom förlags- och medieverksamhet har inneburit personalneddragningar samtidigt som IT-sektorn expanderat snabbt.

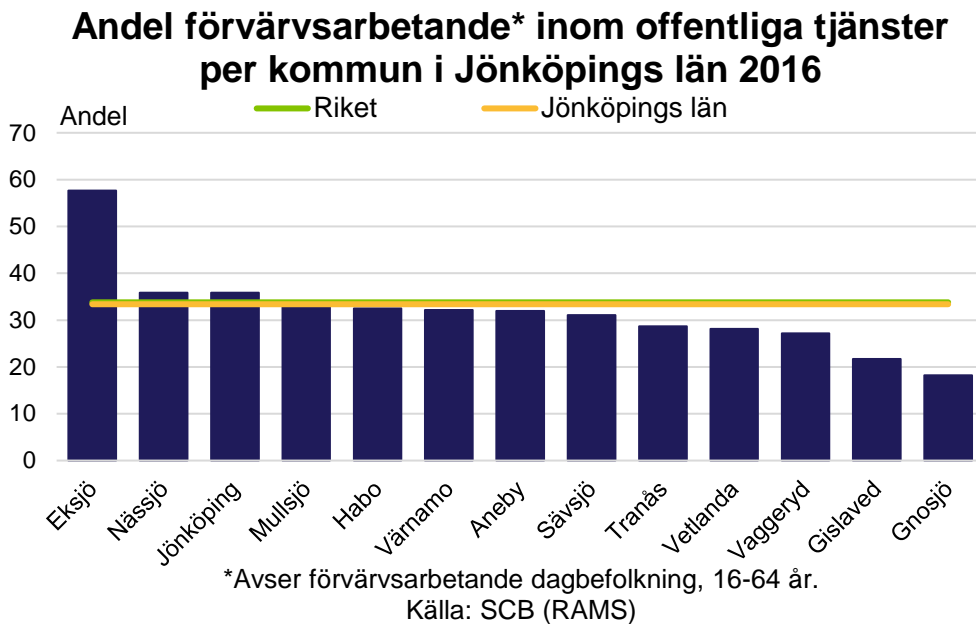
Höstens intervjuundersökning visar på ett positivt stämningläge i branschen. Efterfrågan har utvecklats starkt *det senaste halvåret* och företagen har höga förväntningar även inför *de kommande sex och tolv månaderna*. Optimismen kan härledas till den snabbt expanderande IT-branschen.

Majoriteten av företagen anger att antalet anställda ökat det senaste året. Även inför det kommande året är anställningsplanerna stora. Vår samlade bedömning är att antalet förvärvsarbetande i branschen kommer fortsätta öka under prognosperioden och att det även fortsättningsvis kommer vara IT-sektorn som driver jobbtillväxten.

Något som däremot hämmar tillväxten inom information och kommunikation är bristen på personal. I höstens undersökning svarade drygt sex av tio företag att de upplevt svårigheter att rekrytera. Rekryteringsproblematiken återfinns främst inom IT-branschen, där den också bedöms hämma sysselsättningstillväxten. Det framkommer inte någon motsvarande bristproblematik inom förlags- och medieverksamhet.

5.5 Offentliga tjänster

Den offentliga tjänstesektorn består av verksamhetsområdena utbildning, vård och omsorg samt offentlig förvaltning. De offentligt finansierade verksamheterna kan drivas i privat och offentlig regi. Tre av tio arbetstillfällen i Jönköpings län finns i sektorn. Det motsvarar drygt 56 000 jobb och är den näringsgren, efter privata tjänster, som sysselsätter flest människor. Näringsgrenen är klassiskt kvinno-dominerad med 77 procent kvinnliga förvärvsarbetande. Allra störst andel förvärvsarbetande kvinnor har vård och omsorg, med 83 procent.

Det finns stora variationer inom länet vad gäller andelen förvärvsarbetande i offentliga tjänster. Eksjö sticker ut ordentligt med den största andelen bland alla kommuner i Sverige – närmare sex av tio jobb finns i sektorn. Anledningen är dels att försvaret har ett stort antal anställda i kommunen, dels att det finns ett stort institutionsboende som tillsammans med de sedvanliga kommunala verksamheterna utgör de viktigaste arbetsgivarna på orten. I Jönköping, Eksjö och Värnamo finns länets tre sjukhus, vilket också medför en stor andel yrkesverksamma inom offentlig tjänstesektor. I andra änden av skalan ligger Gnosjö och Gislaved, som båda återfinns bland de fem kommuner i Sverige med minst andel förvärvsarbetande inom det offentliga.

Demografiska förändringar skapar fler jobb i offentlig sektor

Befolkningen i Jönköpings län har ökat snabbt de senaste åren och bedöms fortsätta öka under prognosperioden enligt SCBs prognos. Den starka befolkningsökningen i kombination med demografiska förändringar, med fler yngre och äldre i befolkningen, har bidragit till att antalet förvärvsarbetande i offentlig sektor har ökat snabbt de senaste åren. Vår bedömning är att samma faktorer kommer bidra till att jobbtillväxten fortsätter under prognosperioden.

Däremot kommer jobben växa fram i en något långsammare takt än tidigare, dels på grund av en mindre befolkningsökning men också på grund av den utbredda bristen på arbetskraft. Inom offentlig sektor är bristen på arbetskraft påtaglig och rekryteringsläget mycket ansträngt. Höstens prognosintervjuer visar att två av tre offentliga arbetsgivare upplevt svårigheter att rekrytera personal.

Fortsatt jobbtillväxt inom utbildningsväsendet

Utbildningsväsendet sysselsätter närmare 17 500 personer i Jönköpings län där majoriteten (78 procent) är kvinnor. Antalet förvärvsarbetande har ökat snabbt de

senaste åren och bedöms fortsätta öka under prognosperioden. Efterfrågan på arbetskraft styrs bland annat av antalet barn och ungdomar i länet. Antalet unga i Jönköpings län har ökat snabbt de senaste åren och kommer fortsätta öka under 2019 enligt SCBs prognos. Detta i kombination med satsningarna på nya utbildningsplatser i länet bidrar till ett ökat behov av personal under prognosperioden.

En hämmande omständighet för sysselsättningstillväxten inom utbildningsväsendet är dock svårigheterna att rekrytera personal med rätt kompetens. Arbetskraftsbristen inom utbildningsväsendet har varit hög under en längre tid, och har dessutom förstärkts de senaste åren. Av de verksamheter som bedrivs i offentlig regi uppger åtta av tio arbetsgivare att de upplevt rekryteringssvårigheter. Även de verksamheter som bedrivs i privat regi har tydliga svårigheter att hitta personal med rätt kompetens.

Något som blivit allt vanligare de senaste åren är att kraven på yrkeserfarenhet och framförallt utbildning måste sänkas för att kunna rekrytera. Hela sju av tio offentliga arbetsgivare som upplevt rekryteringsproblem anger i höstens undersökning att de varit tvungna att sänka utbildningskraven för att kunna anställa. Nästan hälften anger att kvaliteten i servicen försämrats på grund av rekryteringssvårigheterna. Dessa konsekvenser är inte lika vanliga för de verksamheter som bedrivs i privat regi.

Fler jobb inom vård och omsorg

Vård och omsorg sysselsätter över 30 000 personer i Jönköpings län och är den största branschen inom offentliga tjänster. Det är även den mest kvinnodominerade då hela 83 procent av de förvärvsarbetande är kvinnor.

Jobben inom vård och omsorg har ökat snabbt de senaste åren och bedöms fortsätta öka under prognosperioden. Liksom för utbildningssektorn styrs efterfrågan på arbetskraft till stor del av den demografiska utvecklingen. Antalet äldre har ökat snabbt i Jönköpings län ända sedan början av 2000-talet, och kommer fortsätta öka under 2019 enligt SCBs prognos. Tillsammans med den snabba ökningen av den totala befolkningen i länet, ökar det behoven av vård- och omsorgstjänster och därmed också personalbehoven.

Den tilltagande bristen på arbetskraft med rätt kompetens hämmar dock sysselsättningstillväxten även inom vård och omsorg. Åtta av tio offentliga arbetsgivare inom vård och omsorg uppger att de upplevt arbetskraftsbrist. Verksamheter i privat regi verkar ha något lättare att rekrytera. Arbetskraftsbristen får konsekvenser, exempelvis är det relativt vanligt att arbetsgivarna måste sänka kraven på utbildning och erfarenhet för att kunna rekrytera.

Oförändrad sysselsättning inom offentlig förvaltning

Till offentlig förvaltning hör verksamheter av myndighetskaraktär, bland annat administration av statliga, landstings-, och kommunala förvaltningar samt polis, försvar och domstolsväsende. I Jönköpings län arbetar närmare 8 400 personer inom branschen, varav 57 procent är kvinnor.

Antal förvärvsarbetande inom offentlig förvaltning har ökat snabbt de senaste åren, inte minst beroende på det ökade asylmottagandet. Höstens undersökning tyder inte på att den utvecklingen kommer fortsätta under nästa år, istället planerna arbetsgivarna relativt små förändringar av personalstyrkan det kommande året. Asylmottagandet har minskat kraftigt sen toppnivåerna 2015 samtidigt som det pågår en långsiktig trend mot ökad digitalisering och effektivisering inom verksamhetsområdet. Vår samlade bedömning är därför att antalet förvärvsarbetande inom offentlig förvaltning kommer förbli oförändrat under prognosperioden.

Rekryteringssvårigheterna är inte lika påtagliga inom offentlig förvaltning som inom utbildningsväsendet och vård och omsorg. Däremot har bristen ökat över tid, och i höstens undersökning svarade hälften av arbetsgivarna att de upplevt brist på arbetskraft. Det är främst vissa yrkeskategorier som är svåra att rekrytera, såsom socialsekreterare och biståndsbedömare.

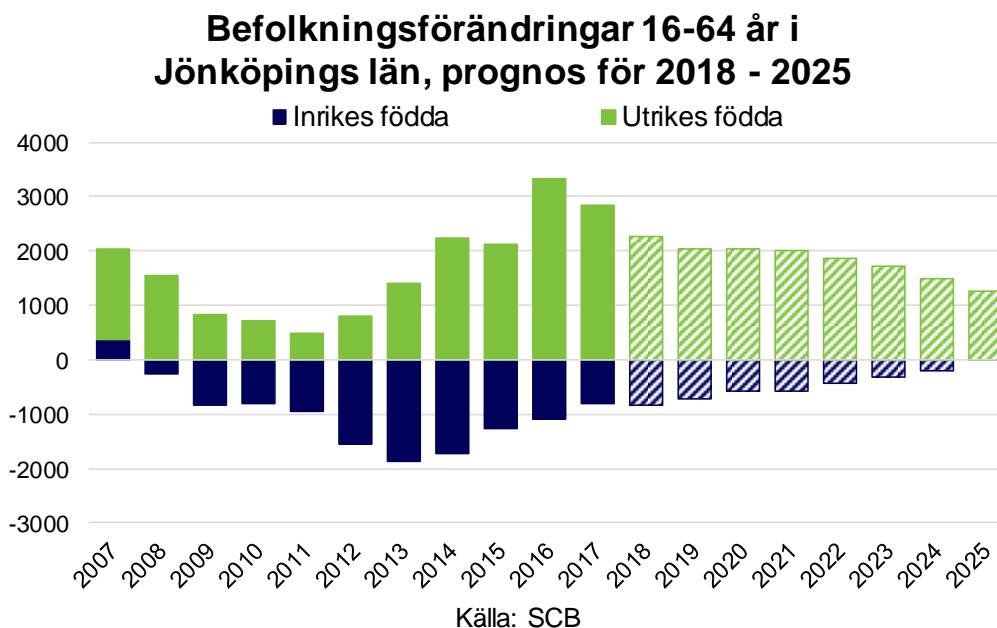
6 Utbudet av arbetskraft

Utvecklingen av befolkningens storlek och sammansättning är avgörande för hur den tillgängliga arbetskraften förändras och därmed också hur sysselsättning och arbetslöshet utvecklas. Därtill spelar arbetskraftsdeltagandet stor roll, det vill säga hur stor andel av befolkningen i arbetsför ålder (16-64 år) som står till arbetsmarknadens förfogande antingen som förvärvsarbetande eller som arbetslösa.

Befolkningen fortsätter öka i Jönköpings län

Befolkningen i Jönköpings län har vuxit snabbt de senaste åren och kommer fortsätta göra det fram till 2025 enligt en prognos från Statistiska Centralbyrån (SCB). Antalet äldre och yngre i befolkningen ökar dock snabbare än befolkningen i arbetsför ålder. I ett läge där bristen på arbetskraft redan är hög innebär detta en stor utmaning för länets kompetensförsörjning och för en bibehållen välfärd, då färre ska försörja fler.

Att befolkningen i arbetsför ålder (16-64 år) utvecklas i en positiv riktning är en viktig förutsättning för att arbetskraft och sysselsättning ska kunna växa. I Jönköpings län, liksom i riket, har den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder minskat sedan 2008. Under samma period har antalet utrikes födda i åldersgruppen ökat.

Mellan 2009 och 2013 minskade även den totala befolkningen i arbetsför ålder, men tack vare den positiva utvecklingen för utrikes födda har befolkningen ökat sen dess. Enligt SCBs prognos kommer utvecklingen fortsätta på samma vis fram till 2025 vilket innebär att utvecklingen på Jönköpings arbetsmarknad kommer vara starkt beroende av hur det går för utrikes födda. Utvecklingen av befolkningen i arbetsför ålder varierar dock mellan olika delar av länet. Läs mer om detta under rubriken "Fördjupningsruta: hur utvecklas befolkningen fram till 2025?".

6.1 Fördjupningsruta: hur utvecklas befolkningen fram till 2025?

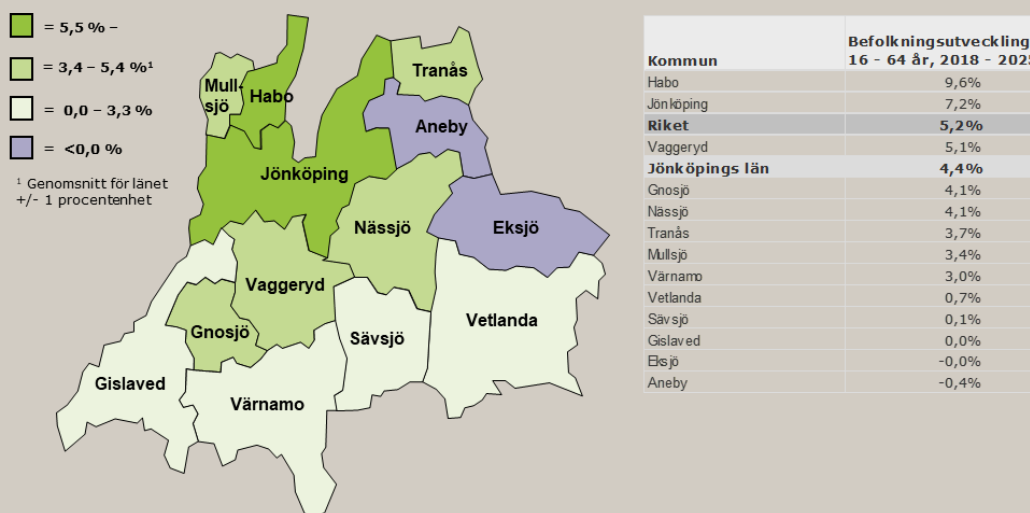
Sveriges befolkning växer snabbt och det gäller även befolkningen i arbetsför ålder. Mellan 2010 och 2017 ökade antalet personer i åldersgruppen 16-64 år med drygt 200 000 personer och under de kommande sju åren kommer antalet öka med ytterligare 325 000 personer eller drygt 5 procent enligt SCBs prognos. Ökningen kan nästan helt tillskrivas utrikes födda vilket innebär att arbetskraftsutbudet på svensk arbetsmarknad i allt större utsträckning kommer utgöras av utrikes födda.

Hur befolkningen utvecklas varierar dock mycket inom landet. Majoriteten av ökningen av befolkningen i arbetsför ålder kommer ske i storstadsregionerna.² Även i Jönköpings län kommer den arbetsföra befolkningen öka och det i tio av tretton kommuner.

Utrikes födda driver tillväxten av den arbetsföra befolkningen

Hur många som kan arbeta bestäms ytterst av hur befolkningen i arbetsför ålder utvecklas. Befolkningen i åldersgruppen 16-64 år har ökat med nästan 4 000 personer, motsvarande 1,9 procent, i Jönköpings län mellan 2010 och 2017. Enligt SCB:s befolkningsprognos väntas den arbetsföra befolkningen fortsätta att öka i länet fram till 2025 och det i en ännu snabbare takt än den föregående sjuårsperioden. Befolkningsökningen kan helt tillskrivas utrikes födda vilket innebär att en allt större del av den arbetsföra befolkningen komma bestå av utrikes födda.

Befolkningsutveckling 16-64 år i Jönköpings län, prognos för 2018-2025

Källa: SCB

Utvecklingen av befolkningen i arbetsför ålder varierar dock mellan länets kommuner. Snabbast väntas befolkningen i arbetsför ålder växa i Habo och Jönköpings kommun. I dessa kommuner växer den yrkesaktiva befolkningen dessutom snabbare än i riket. Även i Vaggeryd, Gnosjö, Nässjö, Tranås, Mullsjö och Värnamo väntas antalet personer

² Texten bygger på kommungruppsindelningen hos Sveriges kommuner och landsting (SKL).

i åldrarna 16-64 år öka relativt snabbt de kommande sju åren. I Vetlanda och Sävsjö kommun är ökningarna lite mer modesta och i Gislaveds kommun väntas den yrkesaktiva befolkningen förbli oförändrad. I Eksjö och Aneby kommer den minska svagt.

Enligt prognosen kommer den utrikes födda befolkningen öka i samtliga kommuner i länet samtidigt som den inrikes födda befolkningen kommer minska i alla kommuner förutom Jönköping och grannkommunerna; Mullsjö, Habo och Vaggeryd. Det är dock bara i Habo kommun som den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder väntas öka mer än den utrikes födda befolkningen.³

Förvärvsgraden är betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Samtidigt kommer en allt större del av den arbetsföra befolkningen bestå av utrikes födda personer i tolv av länets tretton kommuner. För länets framtida arbetskraftsförsörjning behöver därför förvärvsgraden bland utrikes födda öka. Hela arbetskraften behövs och det inte minst med tanke på den utbredda arbetskraftsbristen som råder i länet redan idag.

Av den anledningen är det också angeläget att vägen in till arbetslivet påskyndas generellt. Detta innefattar bland annat en tidigare och snabbare etablering på arbetsmarknaden för unga. Arbetsförmedlingen har länge betonat vikten av att fler unga väljer något av gymnasiets yrkesprogram, då behovet av dessa yrkesgrupper ofta överskrider tillgången. Med en fullföljd gymnasieutbildning har man dock alltid bättre förutsättningar på arbetsmarknaden än utan.

Arbetskraften växer i en snabb takt

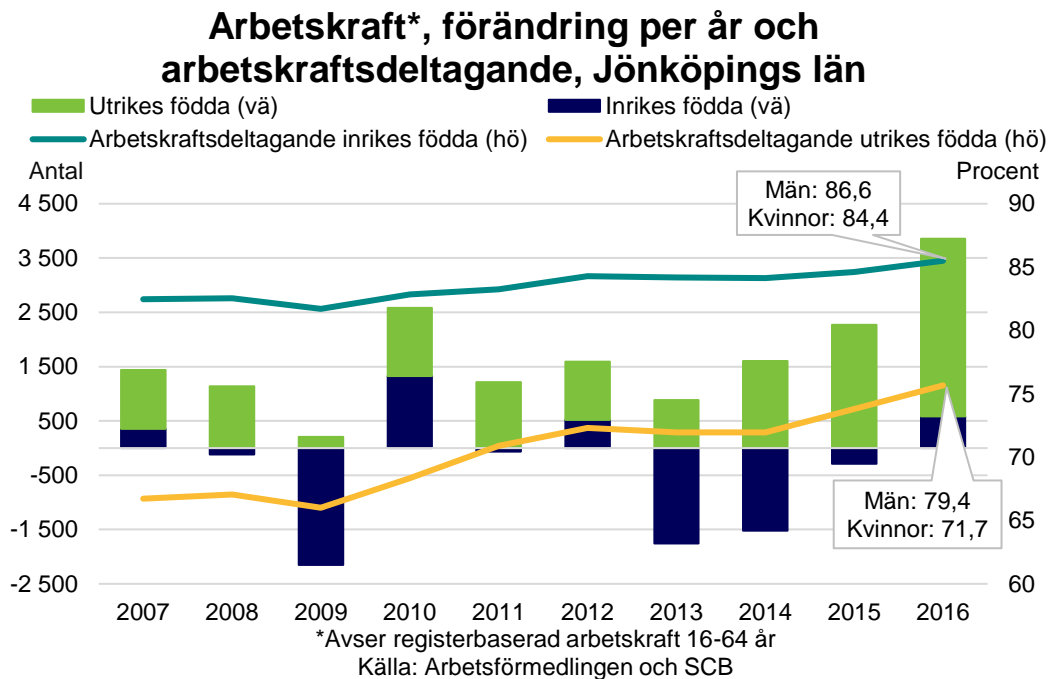
Den starka befolkningstillväxten i Jönköpings län de senaste åren har i kombination med en god konjunktur bidragit till att arbetskraften vuxit i en snabb. Större delen av tillskottet har kommit från utrikes födda vilket främst förklaras av att utrikes födda utgör en allt större del av den arbetsföra befolkningen.

En annan delförklaring är att arbetskraftsdeltagandet vuxit snabbare för utrikes födda än för inrikes födda. Arbetskraftsdeltagandet för inrikes födda ligger redan på en så hög nivå att möjligheterna för en kraftig ökning är små. Allra lägst andel av befolkningen i arbetsför ålder som står till arbetsmarknadens förfogande har fortsatt utrikes födda kvinnor (71,7 procent). Detta trots att det är för just utrikes födda kvinnor den största ökningen av arbetskraftsdeltagandet skett de senaste åren.

Arbetskraften fortsatte växa i en snabb takt under 2017 och vår bedömning är att den gjort det under 2018 och kommer göra det under 2019 också. Tillväxttakten kommer däremot inte vara riktigt lika snabb som tidigare då såväl befolkningen som arbetskraftsdeltagandet inte kommer växa i snabbt som tidigare. När 2018 summeras väntas arbetskraften ha växt med 1 600 personer i Jönköpings län. Enligt vår bedömning kommer den växa med ytterligare 1 400 personer 2019. Detta innebär att arbetskraften

³ Se prognosen fördelat på inrikes och utrikes födda i Bilaga 4 Befolkningsprognos fram till 2025.

kommer växa snabbare än befolkningen och att arbetskraftsdeltagandet därför kommer fortsätta öka i länet.

Det redan höga arbetskraftsdeltagandet bland inrikes födda i kombination med att befolkning i arbetsför ålder främst växer bland utrikes födda gör att vi förväntar oss att utrikes födda även fortsättningsvis ska bidra mest till tillväxten av arbetskraften. Då arbetskraftsdeltagandet är allra lägst bland utrikes födda kvinnor är det också för denna grupp potentialen för ett ökat tillskott till arbetskraften är allra störst.

Fler pendlar till Jönköpings län för att arbeta

En viss arbetspendling sker dagligen över länsgränserna varför den potentiella arbetskraften i ett län inte bara innefattar länets befolkning. Enligt statistik från SCB är inpendlarna till Jönköpings län 2 400 fler än utpendlarna. Störst är nettopendlingen från Västra Götaland, Östergötland och Kronobergs län.

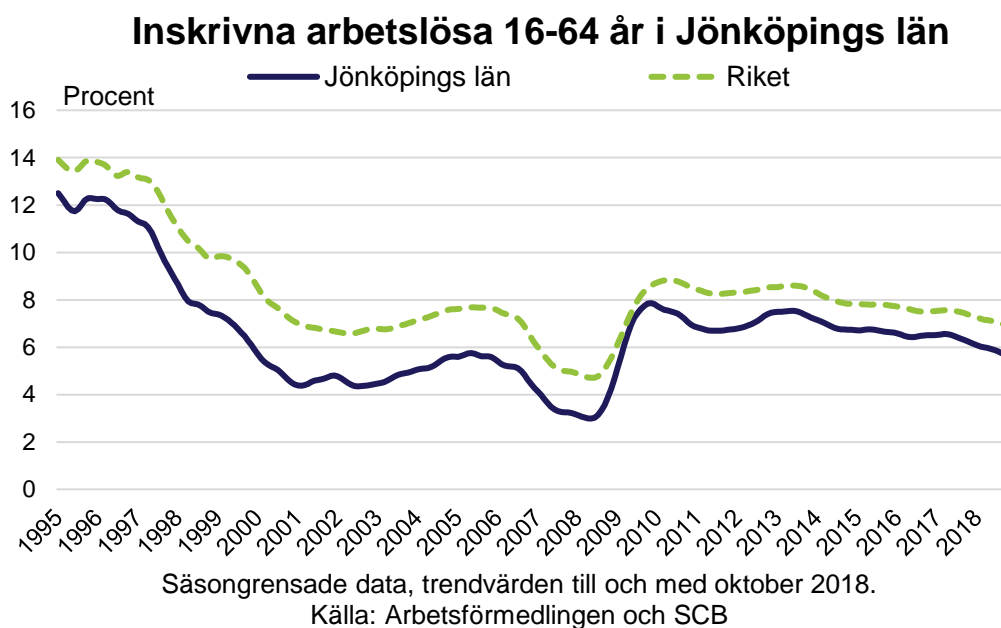
Under de senaste åren har inpendlingen till Jönköpings län ökat i en snabb takt. Historiskt sett är det en vanlig utveckling vid god konjunktur. Nettopendlingen ökar vid starkare konjunktur och minskar vid sämre konjunktur. I och med den fortsatt goda konjunkturen bedöms nettopendlingen därmed fortsätta öka under prognosperioden, om än i en långsammare takt än tidigare.

7 Inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen

I det här kapitlet beskrivs sammansättningen och utvecklingen av arbetslösheten i Jönköpings län. Utveckling beskrivs med tyngdpunkt på de senaste åren, och med en framåtblickande prognos fram till utgången av 2019. För mer detaljerad information om arbetslöshetsprognosen hänvisas till kapitlet "Prognos över sysselsättning och arbetslöshet", sidan 8.

7.1 Arbetslöshetens utveckling

Arbetslösheten i Jönköpings län har historiskt sett alltid varit lägre än i riket. I slutet av 90-talet gick arbetslöshetsnivåerna ner kraftigt, i såväl länet som i riket, och lämnade de historiskt höga nivåerna som uppkom till följd av 90-talskrisen. I början av 2000-talet stabiliserades nivån i länet runt 4-5 procent, för att gå ner till 3 procent under högkonjunkturen som förekom finanskrisen. Finanskrisen slog sedan hårt mot de industritunga länen i landet, däribland Jönköping. Det gjorde inte bara att arbetslösheten steg kraftigt, utan också att skillnaden i arbetslöshetsnivå från riket krympte och nästan försvann under en period. Sedan dess har skillnaden ökat igen och Jönköpings län har åter en betydligt lägre arbetslöshet än riket som helhet.

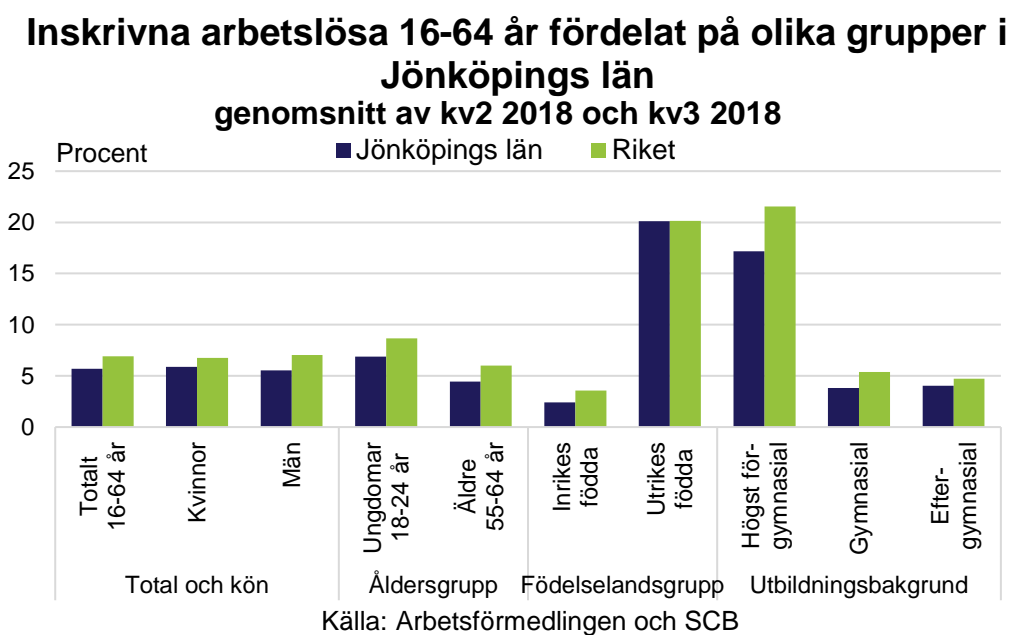

De senaste åren har konjunkturen i Jönköpings län varit stark och arbetslösheten har minskat stadigt. I oktober 2013 låg arbetslösheten på 7,3 procent i länet. Detta kan jämföras med 5,9 procent i oktober 2018 vilket är den lägsta arbetslöshetsnivån sen finanskrisen. Trots detta har arbetslösheten ännu inte kommit ner till de nivåer som rådde under inledningen av 2000-talet. Det beror till mångt och mycket på att arbetslöshetens sammansättning har förändrats. Sedan början av 2000-talet har ett antal arbetsmarknadspolitiska reformer genomförts som medfört en kraftig ökning av såväl antalet som andelen inskrivna arbetslösa som står längre från arbetsmarknaden. Det

senaste året har det dock skett ett trendbrott då såväl antalet som andelen inskrivna som står längre från arbetsmarknaden minskar. Detta har bidragit till att nedgången i den totala arbetslösheten har accelererat under 2018. När året summeras väntas arbetslösheten ha minskat med 900 personer, motsvarande en arbetslöshet på 5,7 procent fjärde kvartalet enligt vår prognos. Den positiva utvecklingen bedöms fortsätta under 2019 då arbetslösheten minskar med ytterligare 400 personer, och landar på 5,4 procent fjärde kvartalet.

7.2 Arbetslöshetens sammansättning

I nedanstående diagram kan man utläsa och jämföra arbetslöshetsnivåerna för olika grupper i Jönköpings län och riket. Gemensamt för samtliga grupper är att Jönköpings län har lägre arbetslöshetsnivåer än riket. Inom länet är det stora variationer mellan kommuner både i den totala arbetslöshetsnivån och i arbetslöshetsnivåerna för olika grupper. För aktuella arbetslöshetsstal per kommun hänvisas till ”Bilaga 3. Arbetslösheten sammansättning” sidan 47.

Arbetslöshetsnivån för *kvinnor* är högre än för *män* i Jönköping län. Detta är en förändring som skett de senaste åren. Räknet som ett genomsnitt av andra och tredje kvartalet 2018 var arbetslösheten för kvinnor 5,9 procent och för män 5,5 procent. För både könen är dock arbetslösheten lägre i Jönköpings län än i riket.

Arbetslöshetsnivåerna skiljer mellan unga (18-24 år) och äldre (55-64 år). Som genomsnitt av andra och tredje kvartalet 2018 var arbetslösheten för unga 6,9 procent, medan den för äldre var 4,5 procent. Variationerna mellan könen är mer framträdande bland unga än för hela åldersgruppen 16-64 år och för äldre 55-64 år. Skillnaden kan bland annat förklaras av att unga kvinnor i högre utsträckning än unga män färdigställer gymnasiet och studerar vidare efter gymnasiet.

Generellt sett är arbetslösheten högre bland yngre personer som är i början av sitt arbetsliv, nyligen har slutat skolan och är i etableringsfasen på arbetsmarknaden där kortare anställningar ofta varvas med perioder av arbetslöshet. Unga personer gynnas därför starkt under tider av god konjunktur, då möjligheterna till kortare anställningar och deltidsjobb ökar. Detta har märkts tydligt de senaste fem åren då ungdomsarbetslösheten fallit kraftigt från nivåer på närmare 15 procent motsvarande period 2013.

De senaste årens goda konjunktur har bidragit till en gynnsam utveckling av arbetslösheten även bland äldre. Den har fallit från 5,2 procent motsvarande period 2013. Äldre personer har i regel en fast förankring på arbetsmarknaden och en liten risk att bli arbetslösa. Däremot kan det vara svårt för personer som hamnat i arbetslöshet att åter komma i arbete, särskilt om man har kortare utbildningsbakgrund.

Mellan inrikes och utrikes födda är skillnaden i arbetslöshetsnivå fortsatt stor. Bland inrikes födda ligger genomsnittet för de senaste två kvartalen på 2,4 procent, vilket är den lägsta arbetslöshetsnivån bland inrikes födda i hela Sverige. För utrikes födda ligger kvartalsgenomsnittet istället på 20,1 procent. Arbetslösheten är högre bland utrikes födda kvinnor än utrikes födda män, i motsats mot inrikes födda där arbetslösheten är lägre för kvinnor.

Efter många år av stigande arbetslöshet bland utrikes födda har trenden vänt och arbetslösheten faller. Arbetslösheten för utrikes födda var som högst runt årsskiftet 2016/2017 då större delen av de som kom till Sverige under flyktingvågen hösten 2015 hade skrivit in sig på Arbetsförmedlingen. Sedan dess har arbetslösheten sjunkit. Arbetslösheten för utrikes födda har dessutom minskat snabbare i Jönköpings län än i riket, vilket innebär att arbetslöshetsnivån nu är lägre i länet än i riket.

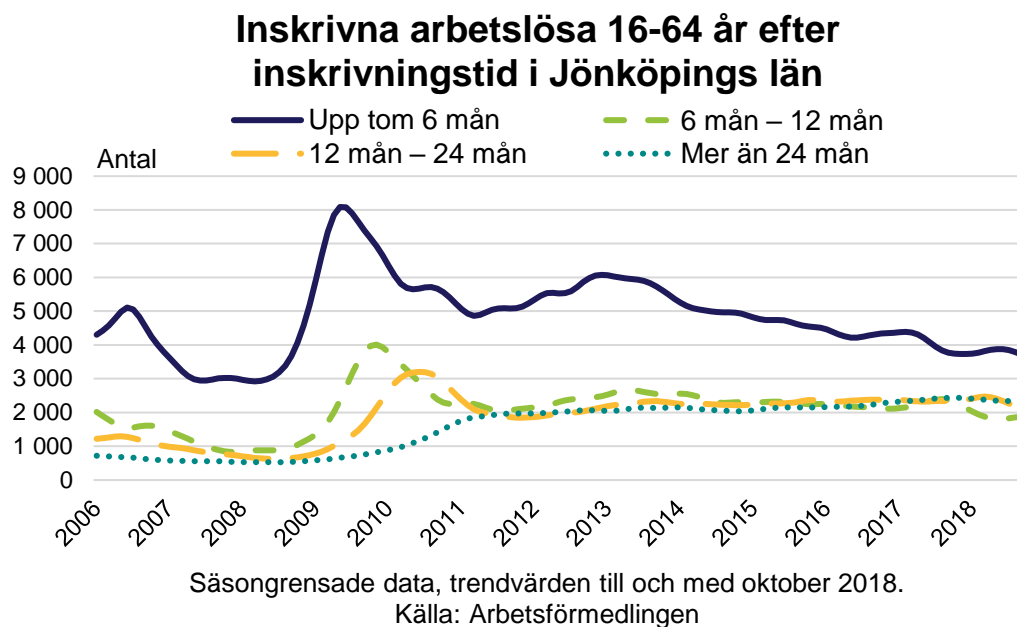
Arbetslösheten varierar också mycket beroende på utbildningsnivå. Bland personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning var arbetslösheten i genomsnitt 3,8 respektive 4,0 procent andra och tredje kvartalet 2018. Motsvarande siffra för personer med högst förgymnasial utbildning var 17,2 procent.

Under större delen av det senaste decenniet har arbetslösheten bland högst förgymnasialt utbildade ökat. Detta beror till mångt och mycket på att många utrikes födda som kommit till Sverige under perioden har relativt kort utbildning. Det senaste året har dock trenden vänt och arbetslösheten för personer med kort utbildning minskar. Utvecklingen förklaras dels av den starka arbetsmarknaden men också av att färre utomeuropeiskt födda skriver in sig som nya arbetssökande, då dessa många gånger också har en kort utbildningsbakgrund.

Antalet inskrivna i långa tider utan arbete minskar

Diagrammet nedan visar de inskrivna arbetslösa i Jönköpings län fördelat på tid utan arbete. Av de fyra grupperna är personer med mindre än 6 månader utan arbete den största gruppen. Det är i den gruppen de nyinskrivna arbetslösa hamnar, men det är också ur den gruppen som det stora utflödet från arbetslöshet till arbete sker oavsett konjunkturläge. De senaste årens starka arbetsmarknad har gjort att antalet inskrivna

arbetslösa med mindre än sex månader utan arbete har minskat snabbt. Idag är det drygt 2 000 färre som har arbetslöshetstider på högst sex månader. Även antalet inskrivna som varit utan arbete mellan sex och tolv månader har minskat sen 2013, med ungefär 400 personer.

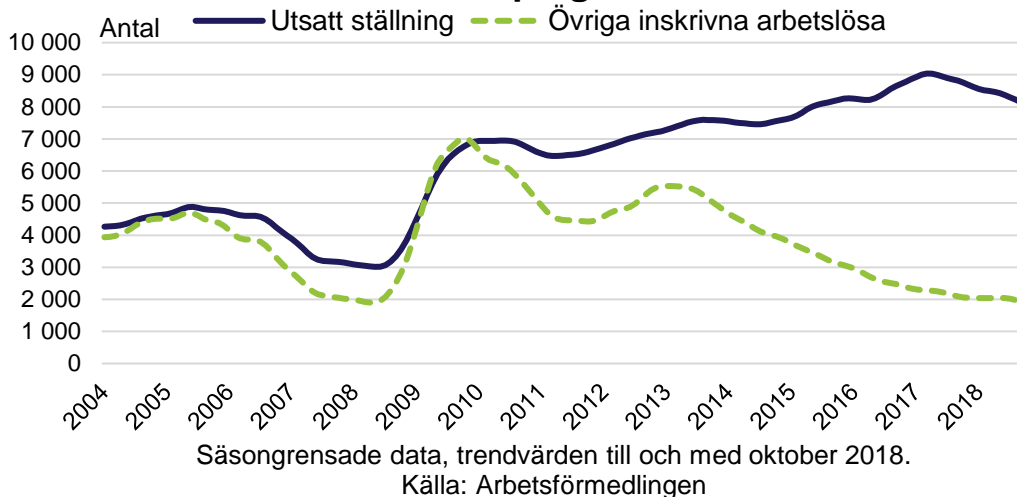

Ett flöde sker ständigt från grupper med kortare tider utan arbete till grupper med längre tider. Längre tider utan arbete försvårar möjligheterna att få ett varaktigt arbete i och med att personerna missar kompetensutveckling, förlorar viktiga nätverk och därmed också försämrar sin attraktionskraft på arbetsmarknaden. Trots den goda konjunkturen har antalet inskrivna med långa tider utan arbete (mer än tolv månader) ökat trendmässigt under hela 2010-talet. Utvecklingen har till stor del berott på att antalet inskrivna som står längre från arbetsmarknaden och i genomsnitt behöver längre tid på sig för att hitta ett jobb har ökat. Det senaste halvåret har det dock skett ett trendbrott. Antalet inskrivna som har varit utan arbete i mer än tolv månader minskar tydligt, med 400 personer sen oktober förra året. Även antalet inskrivna som varit utan arbete i mer än två år har minskat, med 100 personer sen föregående år.

Antalet inskrivna i utsatt ställning på arbetsmarknaden minskar

Arbetsförmedlingen följer sedan lång tid tillbaka utvecklingen av inskrivna arbetslösa uppdelat på inskrivna arbetslösa med utsatt ställning på arbetsmarknaden respektive övriga. Till inskrivna med utsatt ställning på arbetsmarknaden räknas de som är födda utanför Europa, har en högst förgymnasial utbildning, har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, eller är 55-64 år. Gemensamt för inskrivna med utsatt ställning på arbetsmarknaden är att de i genomsnitt löper högre risk än övriga inskrivna att hamna i långvariga perioder av arbetslöshet (även om det finns betydande variationer mellan individer).

Inskrivna arbetslösa 16-64 år med utsatt ställning på arbetsmarknaden och övriga inskrivna arbetslösa i Jönköpings län

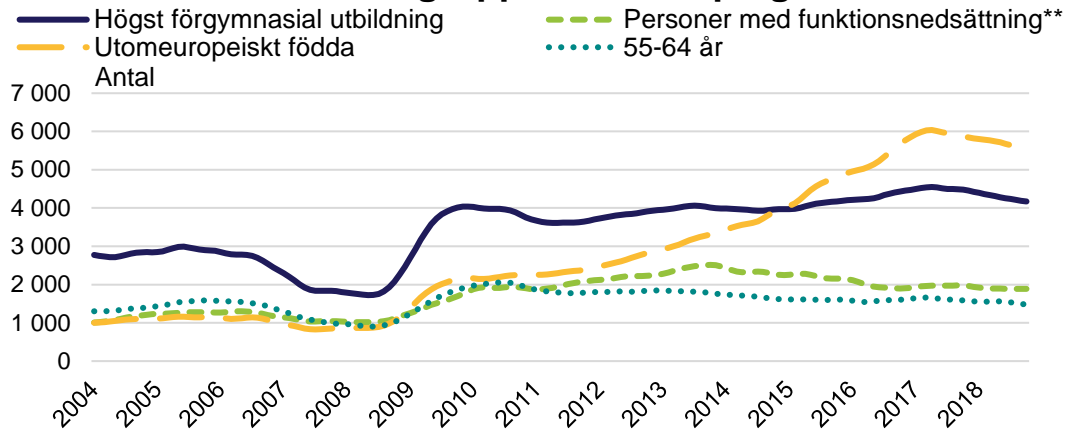
Den starka arbetsmarknaden har medfört att antalet inskrivna arbetslösa som står närmare arbetsmarknaden minskat snabbt de senaste åren. Samtidigt har antalet inskrivna arbetslösa som står längre från arbetsmarknaden ökat kraftigt mellan 2010 och 2017. Under 2018 har dock trenden brutits och antalet inskrivna som står längre från arbetsmarknaden minskar. En fortsatt stark arbetsmarknad i kombination med ett lägre inflöde av nya arbetssökande från andra länder bidrar till utvecklingen.

Även om antalet inskrivna i utsatt ställning minskat det senaste året utgör de fortsatt en stor andel av de inskrivna arbetslösa. Åtta av tio inskrivna arbetslösa står långt från arbetsmarknaden. Jönköpings län är unikt i det avseendet att det är ett av de län i landet som har störst andel inskrivna i utsatt ställning samtidigt som arbetslösheten är förhållandevis låg.

Trendbrott för korttidsutbildade och utomeuropeiskt födda

Utomeuropeiskt födda har under de senaste åren stått för nästan hela ökningen av antalet inskrivna arbetslösa som står längre från arbetsmarknaden. Det senaste året har dock trenden brutits och antalet inskrivna arbetslösa som är födda utanför Europa minskar. Utveckling kan förklaras av den fortsatt starka arbetsmarknaden i kombination med att färre nya arbetssökande som är födda utanför Europa skrivs in på arbetsförmedlingen. Utomeuropeiskt födda är fortsatt den största gruppen bland de inskrivna arbetslösa i utsatt ställning på arbetsmarknaden.

Inskrivna arbetslösa 16-64 år fördelade på enskilda grupper* i Jönköpings län

*Observera att en person kan ingå i flera grupper. **Som medför nedsatt arbetsförmåga. Säsongrensade data, trendvärden till och med oktober 2018.

Källa: Arbetsförmedlingen

Liksom för utomeuropeiskt födda har den stigande trenden av antalet inskrivna som saknar en fullständig gymnasieutbildning brutits det senaste året. Även här kan den starka arbetsmarknaden lyftas fram som en viktig pusselbit. Utvecklingen påverkas också av att färre utomeuropeiskt födda skriver in sig som nya arbetsökande. En arbetsökande kan nämligen tillhöra flera av de grupper som står längre från arbetsmarknaden och den absolut vanligaste kombinationen är att vara utomeuropeiskt född och att ha en högst förgymnasial utbildning.

Utomeuropeiskt födda som saknar gymnasieutbildning, har det extra svårt på den svenska arbetsmarknaden. En förklaring är att många inte heller har en fullständig grundskoleutbildning. Över hälften av de utomeuropeiskt födda som var inskrivna som arbetslösa i Jönköpings län i oktober saknade gymnasieutbildning. Närmare fyra av tio hade inte heller fullständig grundskoleutbildning. Förhållandet är mer framträdande bland utomeuropeiskt födda kvinnor än män.

Vad gäller inskrivna arbetslösa som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och inskrivna arbetslösa 55-64 år, har såväl de antals- som andelsmässiga förändringarna varit mindre framträdande. Antalet inskrivna arbetslösa med någon dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har minskat något de senaste åren. Även antalet äldre inskrivna arbetslösa (55-64 år) har minskat under de senaste årens goda konjunkturläge.

8 Utmaningar på länets arbetsmarknad

Konjunkturläget är fortsatt gott i Jönköpings län och väntas hålla i sig prognosperioden ut. Detta medför att tillväxten av nya jobb kommer fortsätta även under 2019. Men jobben kommer inte alla tillgodo, och arbetsgivarna lyckas inte rekrytera den kompetens de söker – det råder en obalans på arbetsmarknaden, såväl i Jönköpings län som i riket.

Bristen på utbildad arbetskraft har ökat kraftigt de senaste åren. Arbetsgivarna efterfrågar generellt personer med minst fullständig gymnasieutbildning. Bland de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen har istället antalet korttidsutbildade ökat över tid. Samtidigt visar höstens intervjuundersökning att efterfrågan på utbildad arbetskraft kommer vara fortsatt hög de kommande fem åren och att det dessutom kan komma att behövas nya kompetenser som inte finns på arbetsmarknaden idag.

Den här obalansen mellan utbud och efterfrågan är en stor utmaning på länets arbetsmarknad, för länets framtida kompetensförsörjning och ekonomiska tillväxt, och för de enskilda individer som befinner sig i eller riskerar att fastna i långa tider utan arbete. För att förbättra situationen krävs en effektiv närings-, arbetsmarknads- och utbildningspolitik. Det är av stor vikt att det finns goda förutsättningar till utbildning, omskolning och kontinuerlig kompetensutveckling på såväl dagens som framtidens arbetsmarknad. Det behövs också insatser för att i högre utsträckning motivera och vägleda till studier. Dessutom krävs ett aktivt utvecklingsarbete från arbetsgivarnas sida, med utformning av tjänster och organisation, arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Matchningen till arbete och utbildning

Den upplevda bristen på arbetskraft har ökat över tid i Jönköpings län och är nu så utbredd att den hämmar sysselsättningstillväxten. Det är framför allt utbildad arbetskraft som fattas, både eftergymnasialt utbildade och gymnasialt yrkesutbildade eller motsvarande. Arbetslösheten för personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning ligger på mycket låga nivåer, medan arbetslösheten för personer med högst förgymnasial utbildning är betydligt högre. En stor andel (närmare 60 procent) av de inskrivna arbetslösa som saknar gymnasieutbildning har inte heller någon fullständig grundskoleutbildning. För dessa personer är arbetsmarknadsläget särskilt svårt.

Arbetsförmedlingen har små möjligheter att mildra bristen på eftergymnasialt utbildad arbetskraft. Det primära ansvaret för detta ligger hos utbildningsväsendet. Därför är det viktigt att utbildningar vid universitetet och högskolor dimensioneras efter arbetsmarknadens behov. Bristen på yrkesutbildad arbetskraft på gymnasial nivå beror ofta på ett alldeles för lågt intresse för dessa utbildningar och yrken. För att åtgärda detta behövs vägledningsinsatser, vilket är ett ansvar för studie- och yrkesvägledningen. Samtidigt är det viktigt att arbetsgivarna arbetar aktivt med att utveckla organisation, arbetsmiljö och arbetsvillkor både för att locka till dessa yrken och för att behålla den befintliga personalen.

För de många arbetsökande utan fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning som är inskrivna på Arbetsförmedlingen behövs utbildningsinsatser. Detta för att långsiktigt stärka deras position på arbetsmarknaden och minska risken för att de ska fastna i längre tider utan arbete. Om fler utbildade sig skulle det dessutom innebära att tillgången på utbildad arbetskraft ökar och därmed rekryteringsmöjligheterna förbättras för länets arbetsgivare. Samtidigt kommer inte alla ha förutsättningar att studera. Därför finns det fortsatt ett behov av att trösklarna in på arbetsmarknaden sänks och att det skapas fler reguljära jobb med lägre utbildningskrav. Även de subventionerade anställningarna kan lyftas fram som ett viktigt verktyg för att fler ska komma in på arbetsmarknaden. Det är också viktigt att utbildningsväsendet i stor utsträckning vägleder och motiverar till studier, för att tillförseln av nya unga arbetsökande utan fullständig gymnasieutbildning ska vara låg.

Att arbetsgivare aktivt jobbar med att utveckla organisation och tjänster är också en viktig förutsättning för att rekryteringsproblemen på länets arbetsmarknad ska lindras. Det är viktigt att arbetsuppgifterna på varje arbetsplatsen utformas så att den kompetens som redan finns nyttjas på ett så effektivt sätt som möjligt. Detta är ett arbete som tydligt påbörjats inom offentlig sektor. Inom den offentliga sektorn är bristen på utbildad arbetskraft utbredd men det är också tydligt att arbetsgivarna i allt högre utsträckning anpassar sina krav för att kunna rekrytera. I de fall när det är svårare att sänka kraven, som när det gäller legitimationsyrken, har verksamheterna istället börjat renodla arbetsuppgifterna och låtit andra kompletterande kompetenser hantera vissa delar av arbetet. Även privata arbetsgivare sänker kraven, men inte i samma utsträckning. Det är istället vanligare att man inte rekryterar alls.

Det är också viktigt att se den kompetens som finns hos det lediga arbetskraftsutbudet – hos personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga, hos äldre och korttidsutbildade och hos den arbetskraft som kommer svensk arbetsmarknad till del genom nyanlända.

Utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden

Medan arbetslösheten bland inrikes födda är nere på så låga nivåer att det är relevant att prata om full sysselsättning för gruppen, är den bland utrikes födda markant högre. Inflödet av utrikes födda personer till arbetskraften och Arbetsförmedlingen har varit stort de senaste åren, och det är i den här gruppen som den stora potentialen för länets arbetsmarknad ligger – särskilt bland utrikes födda kvinnor.

En ökning av befolkningen i arbetsför ålder är en viktig förutsättning för att sysselsättningen ska kunna öka. Antalet inrikes födda i arbetsför ålder har minskat i Jönköpings län ända sedan 2008, men tack vare tillskottet av utrikes födda har befolkningen i arbetsför ålder ändå kunnat växa. Enligt SCBs befolkningsprognos kommer denna utveckling fortsätta fram till 2025, vilket innebär att en allt större del av arbetskraftsutbudet kommer utgöras av utrikes födda. I vilken grad utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden lyckas kommer därför vara direkt avgörande för länets framtida kompetensförsörjning.

En annan viktig variabel som påverkar sysselsättningstillväxten är arbetskraftsdeltagandet. För den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder ligger det redan på en hög nivå, så något stort tillskott till arbetskraften från den här gruppen är inte sannolikt. För utrikes födda är arbetskraftsdeltagandet däremot betydligt lägre, vilket ger mycket större möjligheter för ett ökat tillskott till arbetskraften. Allra lägst är arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor. Potentialen för ett ökat tillskott till arbetskraften är därför allra störst för denna grupp.

Större delen av sysselsättningstillväxten i Jönköpings län de senaste åren har drivits av att utrikes födda får jobb, en utveckling som bedöms fortsätta de kommande åren. Dock är det främst utrikes födda som har en gymnasial eller eftergymnasial utbildning som får jobb. Det innebär att förutsättningarna för utrikes födda, i förhållande till de krav på utbildning arbetsgivarna ställer, är varierande. För de som har någon form av gymnasial eller eftergymnasial utbildning är vägen till en fast etablering på arbetsmarknaden ofta kortare. För de som saknar en slutförd gymnasieutbildning och som dessutom många gånger inte heller har en fullständig grundskoleutbildning är arbetsmarknadsläget betydligt svårare. För att stärka deras ställning på arbetsmarknaden, och minska risken för att fastna i långa tider utan arbete, ligger utmaningen bland annat i att motivera och vägleda mot utbildning. Utbildningsinsatser är dock inte hela lösningen, utan här kan subventionerade anställningar också lyftas fram som en viktig pusselbit.

Framförallt är det viktigt att se och ta tillvara den kompetens som kommer Sverige till del genom invandringen – något som gäller för personer med längre utbildning såväl som för personer med kortare. Personer utan lång formell utbildning kan ha andra kompetenser och yrkeserfarenheter som är en stor tillgång på den svenska arbetsmarknaden.

Motverka långa tider i arbetslöshet

Ett fortsatt aktivt arbete med att motverka långa tider utan arbete är alltid en viktig utmaning för arbetsmarknadspolitiken. Längre tider utan arbete försvårar möjligheterna att få ett varaktigt arbete då personerna missar kompetensutveckling, förlorar viktiga nätverk och därmed också försämrar sin attraktionskraft på arbetsmarknaden. Idag står åtta av tio inskrivna arbetslösa i Jönköpings län av olika anledningar längre från arbetsmarknaden och löper betydligt större risk än andra arbetssökande att fastna i långa tider utan arbete. Hälften av dessa har varit utan arbete i tolv månader eller mer.

För att motverka långa tider i arbetslöshet måste alla tillgängliga verktyg nyttjas, både vad gäller utbildningsinsatser och Arbetsförmedlingens programinsatser. Vikten av utrikesföddas etablering på svensk arbetsmarknad kan återigen understrykas, liksom vikten av ett fortsatt aktivt arbete för att förhindra långa tider i arbetslöshet för alla individer som av olika anledningar står längre från arbetsmarknaden, samt för unga 16-24 år.

9 Bilagor

9.1 Bilaga 1 Metod och urval

Historia och syfte

Arbetsförmedlingen har gjort prognoser sedan 1960-talet. Den nuvarande metodiken infördes i mitten av 1990-talet. Samtidigt infördes ett enhetligt intervjuformulär. Sedan dess har intervjuformuläret utvecklats och antalet frågor har blivit fler.

Syftet med prognosarbetet är att ge Arbetsförmedlingen detaljerad kunskap om läget och framtidsutsikterna på arbetsmarknaden, vilket är viktigt för förmedlingens arbete med vägledning. Prognosarbetet stödjer på så sätt Arbetsförmedlingens kärnuppgift som är att matcha arbetssökande mot arbetsgivarnas rekryteringsbehov. Det sammanställda materialet är också ett viktigt underlag för planeringen av verksamheten på såväl lokal som central nivå. Ytterligare ett viktigt syfte med Arbetsförmedlingens prognoser är att informera och påverka externa aktörer. Arbetsförmedlingen publicerar en nationell och 21 regionala prognoser två gånger per år, i juni och december.

Metod och undersökningens genomförande

Arbetsförmedlingens prognoser baseras på intervjuer med ett mycket stort antal privata och offentliga arbetsgivare. Intervjuerna görs av arbetsförmedlare och svaren inhämtas genom samtal med arbetsgivarna vid ett besök eller per telefon. Motivet till detta arbetssätt är att den ansvarige arbetsförmedlaren ska ha möjlighet att ställa följdfrågor, bland annat för att minska risken för missförstånd kring frågornas syfte och innehåll.

Frågorna handlar bland annat om arbetsgivarnas bedömningar om efterfrågan på varor och tjänster. Vidare ställs frågor om företagets kapacitetsutnyttjande, antal anställda, rekryteringsbehov, bristyrken samt löneutveckling. På motsvarande sätt får de offentliga arbetsgivarna frågor om utvecklingen för sin verksamhet samt om eventuell övertalighet. Uppgifterna inhämtas under sekretesskydd enligt SFS 2009:400 (Offentlighets- och sekretesslagen) 28 kap 12§. Arbetsgivarna har ingen juridiskt bindande skyldighet att delta i Arbetsförmedlingens undersökning.

Resultaten av intervjuundersökningen utgör den viktigaste källan till prognosbedömningarna. En analys och sannolikhetsbedömning av svaren görs dock även med hjälp av annan statistik och med hänsyn till andra faktorer som påverkar utvecklingen på arbetsmarknaden.

Urval och svarsfrekvenser

Basen för Arbetsförmedlingens prognoser är intervjuer med ett representativt urval av arbetsställen^[3] hämtade från Statistiska centralbyråns (SCB) företagsregister. Från och med 2013 avser urvalen arbetsställen med minst fem anställda. För arbetsställen med fler än 100 anställda är undersökningen en totalundersökning. Urvalet är stratifierat utifrån

^[3] Med arbetsställe avses ett företags lokala arbetsplats.

näringsgren (enligt SNI 2007), arbetsställestorlek^[4] och region. Samma urval används normalt i ett år (två prognostillfällen) innan det byts ut mot ett nytt. Urvalet är anslutet till SCB:s Samu-system.

För att vara en urvalsundersökning är antalet intervjuade arbetsställen stort vilket gör att tillförlitligheten totalt sett bedöms som god. I den senaste undersökningen ingick 600 arbetsställen inom det privata näringslivet i Jönköpings län och svarsfrekvensen blev 91,0 procent. Det sker även intervjuer med representanter för olika verksamhetsområden i landets samtliga kommuner och landsting samt med ett antal statliga arbetsgivare. I den senaste undersökningen ingick 99 offentliga arbetsgivare i urvalet i Jönköpings län och svarsfrekvensen uppgick till 94,9 procent.

^[4] Urvalet är fördelat på följande storleksklasser: 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100- anställda.

9.2 Bilaga 2 Definitioner

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator för näringslivet

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar arbetsgivarnas bedömningar av hur efterfrågeläget kommer att utvecklas under de kommande 6 månaderna. Indikatorn bygger på underlag från Arbetsförmedlingens intervjuundersökning och presenteras för det privata näringslivet. Värdet 100 motsvarar det historiska genomsnittet, och indikerar därmed ett normalt förväntningsläge. Värden över 100 visar ett starkare förväntningsläge än normalt och värden över 110 ett mycket starkare förväntningsläge än normalt. På motsvarande sätt visar värden under 100 ett svagare förväntningsläge än normalt och värden under 90 ett mycket svagare förväntningsläge än normalt.

Nettotal

Nettotalen är ett mått på arbetsgivarnas förväntningsläge. Talen beräknas som den andel arbetsställen som bedömer att efterfrågan på deras varor och tjänster kommer att öka minus den andel arbetsställen som bedömer att efterfrågan kommer att minska.

Inskrivna arbetslösa

Inskrivna arbetslösa är summan av öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd. Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik tillhör inte Sveriges officiella statistik. Den officiella arbetslöshetsstatistiken redovisas av Statistiska centralbyrån (SCB) i deras Arbetskraftsundersökning (AKU).

Registerbaserad arbetskraft

Den registerbaserade arbetskraften utgörs av:

1. Den förvärvsarbetande nattbefolkningen (enligt SCB:s Registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS).
2. Öppet arbetslösa (inskrivna på Arbetsförmedlingen).
3. Personer i program med aktivitetsstöd (inskrivna på Arbetsförmedlingen).

Den registerbaserade arbetskraften används för att redovisa andelen arbetslösa i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik. Samtliga uppgifter avser åldersgruppen 16-64 år.

9.3 Bilaga 3 Arbetslösheten sammansättning

Inskrivna arbetslösa 16-64 år som andel av registerbaserad arbetskraft i respektive grupp, genomsnitt av kvartal 2 2018 och kvartal 3 2018, Jönköpings län

Kommun	Totalt 16-64 år	Kvinnor	Män	Unga 18-24 år	Äldre 55-64 år	Inrikes födda	Utrikes födda	Utbildning		
								Högst för- gymnasial	Gym- nasial	Efter- gymnasial
Aneby	4,9	5,0	4,9	7,3	3,2	2,5	25,2	14,1	3,3	3,7
Gnosjö	5,1	5,8	4,4	6,1	4,1	1,7	13,5	12,7	2,4	3,3
Mullsjö	4,4	4,3	4,5	5,9	4,0	3,1	15,2	11,2	3,1	3,5
Habo	2,9	2,8	3,0	6,8	2,4	1,8	16,7	9,1	2,3	1,7
Gislaved	6,5	7,3	5,9	8,4	4,5	2,2	20,1	15,5	3,7	6,0
Vaggeryd	4,1	4,5	3,8	7,2	3,5	1,9	13,4	11,7	2,9	2,5
Jönköping	5,0	5,1	5,0	5,1	4,5	2,4	16,8	16,8	4,0	3,3
Nässjö	8,2	8,7	7,8	10,2	5,2	2,8	30,8	25,9	4,5	6,3
Värnamo	5,0	5,3	4,8	6,8	4,1	2,1	14,8	13,8	3,4	3,5
Sävsjö	7,8	8,4	7,3	7,1	7,0	2,2	31,2	20,0	4,2	6,7
Vetlanda	5,8	6,1	5,6	7,2	4,5	2,7	23,1	16,3	3,6	4,8
Eksjö	6,8	6,0	7,5	10,6	3,0	2,2	32,7	22,2	4,0	5,9
Tranås	8,1	8,6	7,7	10,5	6,4	3,4	33,1	27,3	5,1	5,5
Länet	5,7	5,9	5,5	6,9	4,5	2,4	20,1	17,2	3,8	4,0
Riket	6,9	6,8	7,0	8,7	6,0	3,6	20,2	21,5	5,4	4,7

9.4 Bilaga 4 Befolkningsprognos fram till 2025

Förändring befolkningen 16-64 år antal och procent 2018-2025

Region	Förändring antal 16-64 år	%	Inrikesfödda	%	Utrikesfödda	%
Aneby	-17	-0,4	-147	-4,3	129	20,4
Gnosjö	242	4,1	-247	-6,3	488	24,7
Mullsjö	142	3,4	0	0,0	142	23,8
Habo	652	9,6	408	6,6	244	35,8
Gislaved	8	0,0	-996	-7,9	1 004	19,4
Vaggeryd	418	5,1	45	0,7	373	20,3
Jönköping	6 202	7,2	916	1,4	5 287	27,2
Nässjö	755	4,1	-769	-5,5	1 525	33,3
Värnamo	623	3,0	-483	-3,2	1 105	20,5
Sävsjö	6	0,1	-334	-6,8	340	20,7
Vetlanda	111	0,7	-623	-4,9	734	23,4
Eksjö	-3	0,0	-334	-4,1	331	17,0
Tranås	404	3,7	-282	-3,2	686	32,2
Länet	9 543	4,4	-2 845	-1,7	12 388	25,2
Riket	325 071	5,2	15 933	0,3	309 138	20,7

Fakta om prognosen

Arbetsmarknadsutsikterna för Jönköpings län är en del av Arbetsförmedlingens prognosarbete.

På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser kan du läsa mer om vårt prognosarbete. Där hittar du även arbetsmarknadsutsikter för alla län och för landet som helhet.

Om du är intresserad av mer information om framtidsutsikterna för ett speciellt yrke rekommenderar vi vår webbapplikation *Yrkeskompassen*. Se arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen. Där beskriver vi jobbmöjligheterna på ett och fem års sikt för nära 200 yrken. Dessa yrken täcker tillsammans cirka 80 procent av arbetsmarknaden.

I rapporten *Var finns jobben?* presenteras en sammanfattning av yrkesprognoserna per yrkesområde på riksnivå. I broschyren *Jobbmöjligheter*, som publiceras länsvis, presenteras yrkesprognoser på regional nivå.

Nästa arbetsmarknadsprognos presenteras i juni 2019.

Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm
Telefon 0771-60 00 00
www.arbetsformedlingen.se